

LETNO XXV. — Stevilka 26

Danovitev: obč. konference SZDLS, Ljubljana, Kranj, Radovljica, Sk. Loka in Trile — Izdaja ČP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

Srečanje invalidov

Podružnica medobčinskega društva telesnih invalidov Kranj je v nedeljo pripravila v domu JLA akademijo v počasitev mednarodnega dneva invalidov. Zbralo se je 125 telesnih invalidov iz vse Slovenije, ki so se najprej posmrili na tekmovalnem v športnih panogah (keglijanju, šahu, streljanju in v plavanju). Na akademiji so potem ekipo in posameznikom podeli priznanja in nagrade, v programu pa so nastopili pevski zbor Iskre Elektromehanike Kranj, recitatorji in folklorna skupina iz Save. O počasu invalidov in o pomenu mednarodnega dne pa je spregovoril predsednik kranjske podružnice Stane Draksler.

Ekipno so na tekmovalju zmagali v plavanju, šahu in keglijanju invalidi šahu in kranjske podružnice, v strelenju pa je bila najboljša ekipa invalidov iz Velenja. Najboljši trije posamezniki in najboljše tri ekipe v vsaki športni panogi so dobili pokale.

Vodstvo kranjske podružnice se vsem, ki so sodelovali v programu, zahvaljuje.

A. Z.

SPOMINSKA SVECANOST NA SREDNJI DOBRAVI — Ob 30-letnici smrti naravnega heroja S. Žagarja je bila v ponedeljek popoldne na Srednji Dobravi spominska svečanost, ki jo je pripravil občinski odbor zveze združen borcev iz Radovljice v sodelovanju s krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami. O življenju in delu Staneta Žagarja, ki je skupaj s tovarši padel 27. marca 1942. leta v borbi v Rovitu nad Crngrobom, je govoril predsednik občinskega odbora zveze združen borcev NOV Radovljica Janez Strgovšek. V programu pa so sodelovali učenci osnovne šole Stane Žagar iz Kranja in šole iz Lipnice, učiteljski pevski zbor Stane Žagar iz Kranja, komorni moški pevski zbor Stane Žagar iz Kropje, vojaki kranjske garnizije in godba na pihala iz Gorj. Po končani svečanosti pred zadružnim domom so predstavniki organizacij položili vence pri spominskem obeležju na bivši šoli in na grobničo padlih na pokopališču. — A. Z. — Foto: F. Perdan

KRANJ, sreda, 29. 3. 1972
Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

MOŠKE SRAJCE vseh velikosti

CENEJSE DO 50 %

v prodajalni TEKSTIL — Kranj,
Prešernova 5

**OBISČITE NAS, UGODNO BOSTE
NAKUPILI!**

Na podlagi drugega odstavka 16. člena temeljnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni (Uradni list SFRJ, št. 17-224/64) izdaja republiški sekretar za zdravstvo in socialno varstvo

odredbo

o obveznem cepljenju prebivalstva zoper koze v SR Sloveniji

- Da bi se prebivalstvo zavarovalo pred kozami (Variola vera), se odreja obvezno cepljenje oziroma ponovno cepljenje ogroženega prebivalstva v SR Sloveniji, ki je ob uveljavljenju te odredbe staro nad eno leto.
- Cepiljenja so oprošcene osebe, ki so bile cepljene proti kozam v zadnjih 12. mesecih pred uveljavljenjem te odredbe.
- Cepiti se morajo tudi vse osebe, ki prihajajo v SR Slovenijo iz ogroženih območij Jugoslavije, če nimajo predpisane potrdila o cepljenju zoper koze.
- Od cepljenja so izvzete osebe, ki imajo v času cepljenja vročinska obolenja, kožne izpuščaje vseh vrst, ledvična obolenja, dekompenzirane srčne napake, levkemijo ali hujšo anemijo, ki se zdravijo s citostatiki in s kortikosteroidi, ki imajo obolenja centralnega živčevja, nosečnice ter prebolevalniki po akutni nalezljivih bolezni, ter drugi kontraindikirani primeri, ki jih v skladu z veljavno medicinsko doktrino ugotovi zdravnik, ki opravlja cepljenje.
- Za organizacijo in strokovno vodenje tega cepljenja imenuje republiški sekretar za zdravstvo in socialno varstvo operativni štab.
- Cepiljenje zoper koze opravljajo zavodi za zdravstveno varstvo in druge zdravstvene delovne organizacije. Za zdravstvene delovne organizacije je ta naloga nujni zdravstveni ukrep v smislu 13. člena zakona o zdravstvu (Uradni list SRS, št. 26-146/70).
- Zdravstvene delovne organizacije, ki so določene za cepljenje zoper koze, morajo voditi evidenco o cepljenih osebah in izdati cepljeni osebi potrdilo, da je bila cepljena.
- Cepiljenje zoper koze po tej odredbi je brezplačno.
- Stroški obveznega cepljenja zoper koze po tej odredbi nosijo za zdravstveno zavarovane osebe in za osebe, ki jim je zdravstveno varstvo zagotovljeno po zakonu, skupnosti zdravstvenega zavarovanja, za nezavarovane osebe pa pristojne skupščine občin.
- Cepiljenje se opravi po vrstnem redu glede na stopnjo ogroženosti in mora biti opravljeno v sedmih dneh po uveljavljenju te odredbe.
- Osebe, ki neupravičeno izostanejo od cepljenja po tej odredbi, se kaznujejo za prekršek po določbah 35. člena temeljnega zakona o zatiranju in preprečevanju nalezljivih bolezni.
- Ta odredba začne veljati z dnem objave.

Stev.: 512-1/72

Datum: 27. 3. 1972

CLAN IZVRSNEGA SVETA
IN REPUBLIKSKI SEKRETAR
ZA ZDRAVSTVENO IN SOCIALNO VARSTVO
Zora Tomš

JESENICE

Prejšnji teden se je mudila na Jesenicah delegacija iz Valjeva, ki so jo sestavljali predstavniki valjevske konference SZDL, občinskega sindikalnega sveta in tovarniške konference ZM iz tovarne Krušik. S predstavniki jeseniških družbenopolitičnih organizacij in predstavniki jeseniške Zelezarne so se pogovarjali o sodelovanju med mestoma Valjevo in Jesenicami in o možnostih pobratanja teh dveh mest. Med vojno je bilo Valjevo odseljenih precej jeseniških železarjev, ki so jim prebivalci Valjeva veliko pomagali. Gostje so si ogledali Plašico in skoke prvega dne svetovnega prvenstva, na Jesenicah pa so obiskali tehniški muzej Zelezarne in športni park pod Mežakljo.

Na zadnji seji sveta za plan in finance pri skupščini občine Jesenice so razpravljali o predlogu proračuna občine, ki so ga sprejeli s pripombo, da bi skladu za telesno kulturo namenili 74.000 dinarjev več kot so predvidevali. D.S.

KRANJ

Kranj, 28. marca — Popoldne je bila v Kranju druga seja komiteja občinske konference zveze komunistov, na kateri so razpravljali o delu organov med prvo in drugo sejo konference, o delovnem programu komiteja za tekoče obdobje in o predlogu finančnega načrta.

Sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko je za petek dopoldne v Kranju sklical posvet gorenjskega političnega aktivista o nekaterih aktualnih vprašanjih. Na posvetu bosta sodelovala tudi Stane Kavčič, član predsedstva ZKZ in Franc Šetinc, član sekretariata CK ZKS.

Jutri popoldne se bo sestala skupščina kulturne skupnosti. Razpravljali bodo o zaključnem računu za minulo leto in pregledali izvršitev pogodbene obveznosti poklicnih kulturnih ustanov in zvezne kulturno-prosvetnih organizacij. A.Z.

RADOVLJICA

Danes dopoldne se bo pri občinski konferenci socialistične zveze sestala komisija za sodelovanje z zamejstvom in razpravljala o ureševanju programa. Popoldne pa bo seja občinskega odbora sindikata industrije in rudarstva, na kateri bodo razpravljali o kongresu, proračunu odbora in drugih vprašanjih.

Jutri popoldne pa se bo sestalo predstvo občinskega sindikalnega sveta. Razpravljalo bo o razmerah v tovarni Skupno Zapuže, o pripravi delovne konference občinskega sveta zvezne sindikatov in o socialnem razlikovanju. A.Z.

ŠKOFJA LOKA

V četrtek, 23. marca, se je sestala komisija za podelitev občinskih priznanj OF pri OK SZDL Škofja Loka. Predlagala je šest kandidatov za priznanja. O predlogih bo razpravljali IO SZDL Škofja Loka na prihodnji seji. -lb

GORENJSKI SEJEM KRANJ

razpisuje začasna delovna mesta za sejemske prireditve v letu 1972

več čuvajev
za dnevno in nočno delo

več pomožnih delavcev
za zunanjega dela

blagajničarke
delavce
za pomoč v komerciali z znanjem italijanskega jezika in šferskim izpitom

Prijave pošljite takoj ali najkasneje do 30. aprila na upravo Gorenjski sejem Kranj, Cesta Staneta Zagorja 27.

Tone Polajnar izvoljen za odbornika

V nedeljo so bile v volilni enoti Selca v Selški dolini nadomestne volitve za odbornika občinske skupščine Škofja Loka. Občani so večna volili že v zgodnjih jutrnih urah, do treh popoldne pa je prišlo na volišče vseh 355 volivcev. Za odbornika pa so izvolili Toneeta Polajnarja, direktorja podjetja Instalacije Škofja Loka in poslanca gospodarskega zborna republike skupščine Slovenije. -lb

Mladi o programu dela

V pondeljek, 27. marca, je bila na Jesenicah skupna seja sekretariata predstava občinske konference ZM Jesenice in predsednikov komisij. Razpravljali so o programu dela predstava za april, o obiskih v posameznih aktivih in o pripravi za razgovor z učenci, ki so zapošleni pri zasebnikih. Pogovorili so se tudi o problemski konferenci, ki jo bodo pripravili za učence v gospodarstvu. Mladi se že pripravljajo tudi na praznovanje meseca mladosti.

Občinska konferenca ZM Jesenice pa je v torek popoldne pripravila v delavskem domu pri Jelenu sestanek s člani aktivov. Organizirali so ga z namenom, da bi ustavili aktiv mladih novinarjev. Leto naj bi se vključili v akcijo mladih novinarjev, ki jo je organizirala revija M, razen tega pa naj bi dopisovali v lokalna glasila. D.S.

25. aprila pri-znanja OF

Zirija za podelitev priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Kranj, katere predsednik je Duško Bavdek, je imela v pondeljek popoldne drugo redno sejo. Ugotovili so, da je bilo letos za podelitev priznanja OF v kranjski občini 54 predlogov. Ker pa sta dve organizaciji predlagali istega kandidata je tako 52 kandidatov. Od tega je 47 posameznikov in 5 kolektivnih, med njimi pa je 19 žensk.

Predvideno je, da bo letos podeljenih v občini 10 priznanj OF. Dokončni predlog Zirije, ki se bo še sestala, bo 20. aprila obravnavala na seji občinska konferenca socialistične zveze, priznanja pa bodo podeliли 25. aprila na svečani akademiji v počastitev ustanovitve OF v kinu Center v Kranju. A.Z.

POSLANSKA PISARNA

KAKO JE S SREDSTVI ZA SLEPE?

Z odlokom slovenskega izvršnega sveta (Ur. list ŠRS št. 31/68) je Center za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki postal zavod republike pomena kot edina tovrstna ustanova v Sloveniji.

Socialno zdravstveni zbor republike skupščine je komarca sprejel elaborat o skrb za slepe in slabovidne v Sloveniji. Malo kasneje je omenjeni elaborat sprejel tudi republiški zbor slovenske skupščine. Socialno zdravstveni zbor je tudi podprt izgradnjo oziroma sanacijo Centra za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki. Podobno mnenje je bilo podano tudi pri razpravi republikega proračuna za letos.

Republiški organi, predstavniki zveze slepih Slovenije, skolsko občinska skupščina in predstavniki Centra za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki so medtem pripravljali vse potrebno za izgradnjo doma. Tako je že izdelan osnovni projekt in lokacijska dokumentacija. Letaš nameravajo praviti še drugo gradivo, ker je z gradnjo oziroma sanacijo moč začeti šele, ko je izdano gradbeno dovoljenje. To pa se dobri na podlagi načrtov in urejenega finančiranja. Mimogrede povedano pa je treba na izdelavo načrtov in na potrebna dovoljenja čakati približno eno leto. Skratka, če bi bila letos lahko prihodnje leto začeli z izgradnjo.

Zato je poslanec socialno zdravstvenega zborna republike skupščine Tone dr. Košir v imenu regionalnega kluba poslancev za Gorenjsko postavil naslednje poslansko vprašanje:

»Ali bodo že letos zagotovljena sredstva iz republike proračuna za izdelavo načrtov za izgradnjo oziroma sanacijo Centra za rehabilitacijo in varstvo slepih v Škofji Loki, da bi tako z gradnjo lahko začeli vsaj prihodnje leto?«

ZAKON O ODVETNISTVU IN DRUGI PRAVNI POMOCI

Svet za občo upravo in notranje zadeve je razpravil o predlogu zakona o odvetništvu in drugi pravni pomoči. Imel je več pripomb in spremjevalnih predlogov, ki jih je posredoval republiškemu sekretariatu za pravosodje in občo upravo.

Ni se strinjal s predlogom, da bi te službe v prihodnje obstajale le kot posvetovalnice. Dolžnost vseh družbenih skupnosti (tudi občin) nameč je, da omogočijo vsem občanom enako pravno varstvo pravic in z zakonom zavarovanih interesov. Razen tega pa je treba posebno varstvo zagotoviti tudi socialno ogroženim občanom, in sicer z brezplačnimi storitvami ali le z delnim plačilom. Ce bi torej služba pravne pomoči lahko v celoti opravljala pravno pomoč — enako kakor odvetniki, potem bi dejansko bila zagotovljena zaščita vseh občanov.

Predlog, da v službah pravne pomoči sodelujejo le pogodbeni odvetniki, za občinske skupščine tudi ni sprejemljiv. Ce bi bilo tako, bi bila potrebná precej večja sredstva za dotacije takim zavodom. Pogodbeni odvetnik namreč zahteva plačilo za svoje storitve po odvetniški tarifi, medtem ko bi bili izdatki za osebne dohodke delavcev, ki bi bili v delovnem razmerju z zavodom, nižji.

Svet se tudi ni strinjal z zaprostijo odvetništva. Ni se strinjal s predlogom, da se pravna pomoč prepusča samo samostojnim odvetnikom in menil, da bi tudi v odvetništvu moral dopustiti ustanavljanje samostojnih organizacij druženega dela oziroma služb pravne pomoči z vsemi pooblastili. Takšno stališče je utemeljeno in usklajeno tudi s socialističnimi samoupravnimi odnosi, ki so zapisani v ustavnih dogovoljilih.

Glede na zaprostost, ki veje iz drugih določb predloga, pa so predlagali:

Odvetniški poklic naj bo dostopen tudi tistim, ki opravljajo pravni delo v organizacijah združenega dela ali v javni upravi, saj vemo, da prav za ta področja manjka specifičnih odvetnikov. Razen tega se tudi niso strinjali, da bi bilo poslovno mesto lahko tudi izven kraja odvetnikovega sedeža. To bi namreč omogočilo odvetnikom zaposlovanje zunanjih sodelavcev, povečalo možnost morebitnih utaj dohodkov pri davčnih napovedih ali pa celo to, da bi odvetniki izbirali le zanje ugodnejše stranke. A.Zalar

Ijubljanska banka

Nezadovoljstvo ob odklonjeni pomoči

Pisali smo že, kako si na Jesenicah prizadevajo, da bi končno le uspeli reorganizati mrežo šol in vzgojno-varstvenih zavodov. Združitev nekaterih šol in obenem ukinitev nekaterih oddelčnih osnovnih šol zahteva predvsem premajhna izkorisčenost nekaterih šolskih prostorov in obenem prevelika zasedenost drugih, prevelika in obenem premajhna zaplenost pedagogov. Skratka, jeseniški šolniki nujno zahtevajo reorganizacijo šolske mreže.

Svet za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo pri skupščini občine Jesenice je pripravil posamezne predloge in skele, po katerih naj bi začeli z reorganizacijo šolstva. Vendar pa so starši in krajevne organizacije, kjer naj bi ukinili oddele šole, tem predlogom nasprotovali. Predvsem se niso strinjali s predlogom, da bi se združili osnovni šoli v Mojstrani in v Kranjski gori tako, da bi učenci iz Mojstrane obiskovali šolo od petega razreda dalje v Kran-

ski gori in s predlogom, da bi se učenci s Hrušice, ki zdaj obiskujejo osnovno šolo na Jesenicah, prešolali v Mojstrano.

Jesenisko šolstvo pa tareta še dva problema: združitev vzgojno-varstvenih zavodov v skupen vzgojno-varstveni zavod in združitev obeh jeseniških osnovnih šol.

Da bi se kar najbolje seznanili z vsemi temi šolskimi problemi in spoznali koristnost teh predlogov za reorganizacijo šolske mreže, so naprosili Zavod za šolstvo SRS — organizacijsko enoto Kranj, da pripravi strokovno analizo o organizaciji jeseniškega šolstva. Sele na podlagi take analize in strokovnega mnenja naj bi pozneje samoupravnji organi TIS, osnovnih šol, vzgojno-varstvenih zavodov in drugih samoupravnih ustanov v soglasju s starši izvedli reorganizacijo, ki so jo predlagali. O njej naj bi odločali najkasneje do julija in jo izvedli že s pričetkom novega šolskega leta.

Vendar pa so bili na zadnji seji občinske skupščine na Jesenicah odborniki hudo nezadovoljni, ker so jim iz Zavoda za šolstvo SRS — organizacijska enota Kranj, sporočili, da problema jeseniškega šolstva zaradi preobremenjenosti službe do nadaljnega ne morejo strokovno proučevati in analizirati.

D. Sedej

Malenkosten dvig cen

Po statističnih podatkih so bile februarske cene skoraj enake januarskim. Le cene industrijskih izdelkov so se dvignile v poprečju za odstotek, v gostinstvu pa so bile celo nižje za 4,5 odstotka.

Prodajne cene pri proizvajalcih so se dvignile v kovinski industriji in so bile za 0,2 odstotka višje od januarskih. V kemični industriji so bile za 0,5 odstotka višje, drugod pa so bile enake. V primerjavi z lanskim februarjem so bile cene pri proizvajalcih letos v istem času višje za 12,4 odstotka.

V trgovini na debelo so se spremenile cene gospodinjskih potrebščin — bile so nižje od januarskih za 0,4 odstotka, cene gospodarskih potrebščin so se dvignile za 2,3 odstotka in cene gradbenega materiala pa za 0,3 odstotka. V

primerjavi z lanskim februarjem so se cene povisale za 13,9 odstotka.

Tudi cene na drobno se v poprečju februarja niso dvigne. Pocenila so se živila — za 0,2 odstotka, podražili pa so se nekateri industrijski izdelki — tekstil za 0,1 odstotka, usnjenci in gumijasti izdelki za 0,2 odstotka, umetna gnojila in škopiva za 3,6 odstotka itd. V primerjavi z lanskim februarjem so bile cene na drobno letos višje za 15,4 odstotka.

Na znižanje cen v gostinstvu je vplivala pocenila jedil za 0,2 odstotka, alkoholnih pišča za 0,6 odstotka in brezalkoholnih pišča za 2,5 odstotka. Prenočitve so obdržale enake cene kot januarja. V primerjavi z lanskim februarjem so se cene v gostinstvu dvignile za 14,8 odstotka.

Več pozornosti učencem v gospodarstvu

Da bi pospešila reševanje vprašanja vzgoje in izobraževanja učencev v gospodarstvu, je problemska konferenca ZMS v ponedeljek sprejela akcijski program ureševanja stališč Zveze mladine Slovenije o poklicnem šolanju učencev v gospodarstvu. Akcijski načrt nalaga organom in organizacijam ZMS dolžnost, da se v skladu z možnostmi lotijo reševanja in zahajevanja, da bodo tudi ustrezni organi podprtih njihova prizadevanja za izboljšanje položaja vajencev.

Občinske konference in aktivnosti ZMS na poklicnih šolah in v delovnih organizacijah naj od občinske uprave zahtevajo doslednejšo kontrolo nad izvajanjem predpisov o poklicnem izobraževanju in učnih razmerjih učencev v gospodarstvu. Do 15. aprila naj tudi sami preverijo, če se zakonski predpisi spoštujejo in opozorijo na nepravilnosti. V tistih občinah, ki še niso sprejele odlokov o minimalnih višinah vajeniških nagrad naj mladi zahtevajo, da ta zadeva pride čimprej na dnevni red zasedanja skupščine občine. Vse občinske organizacije Zveze mladine morajo tudi poskrbeti, da se bodo v organizaciji vključili tudi tisti učenci, ki delajo pri zasebnikih. V ta namen naj v okviru tovarniških aktivov in aktivov ZMS v krajevnih skupnostih organizirajo posebne interne akтивnosti učencev v gospodarstvu. Poskrbijo naj, da bodo zaživeli mladinski aktivni na poklicnih šolah, tudi tam, kjer traja pouk le štiri mesece v letu. Tiste občinske konference ZMS, ki vključujejo večje število vajencev, naj za reševanje vprašanj vzgoje in izobraževanja učencev v gospodarstvu sestavijo posebno komisijo pri predsedstvu OK ZMS.

Na podlagi stališč republiške konference ZMS in akcijskega programa o vzgoji in izobraževanju učencev v gospodarstvu in lastnih stališč naj občinske konference do 30. aprila pripravijo lasten akcijski načrt. L. B.

Razprava o dolgoročnem razvoju Gorenjske

Svet gorenjskih občin je na zadnji seji, ki je bila minuto sredo v Radovljici, obravnaval potek izdelave izhodišč dolgoročnega razvoja programa Gorenjske. Ugotovili so, da bo gradivo za razpravo izdelano predvidoma v drugi polovici meseca aprila. Ker gre za pomemben dokument o razvoju Gorenjske v prihodnjih 15 letih, so se odločili, da bo predvidoma konec aprila najprej o razvojnem programu posameznih sektor-

jev razpravljalo okrog 100 predstavnikov gospodarstva, družbenih služb, organizacij in drugih institucij na Gorenjskem. Po tej razpravi bodo razprave tudi v posameznih gorenjskih občinah, široka razprava pa naj bi potekala v zgoščenem povzetku, kdaj ga bo Institut izdelal na podlagi raziskav. Tako lahko pričakujemo, da bo letos ta pomembni dokument za Gorenjsko že sprejet.

A. Z.

Na Šoteski med Potoki in Koroško Belo nameravajo obnoviti cesto, ob njej pa je železnica, za katerega prav tako predvidevajo dvotirno progo. Strokovnjaki predlagajo, da bi za železnicijo zgradili predor, ki pa bi bil dobrodošel že sedaj, saj se na tem mestu neprestano valja skakoviti in grušč na železniško progo. — Foto: B. Blenkuš

Predsednik CK ZKS France Popit na Jesenicah

V ponedeljek se je mudil na Jesenicah predsednik CK ZKS France Popit, ki se je dopoldne pogovarjal s predstavniki Jeseniških delovnih organizacij in družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki Jeseniške Železarne. Popoldne pa je obiskal obrata hladne valjarne in žičarne v Železarni, kjer se je seznamil z delom in problemi teh dveh delovnih skupin.

V dopoldanskem razgovoru so predstnika Popita seznavili z delom in aktivnostjo jeseniških družbenopolitičnih organizacij. V razpravi so podarili, da se bodo morali komunisti v nadalnjem delovanju zavzemati za reševanje nekaterih kadrovskih problemov, se čvrsteje organizacijsko povezovati in člane idejno vzgajati. Komunisti naj bi se predvsem na terenih bolj povezovali z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

V nadaljevanju dopoldanskega razgovora so govorili o uveljavljanju ustavnih dopolnil in samoupravljanju. Predsednik Popit je poudaril pomemben so integracijski procesi v našem gospodarstvu. Z integracijo posameznih podjetij, ki se povezujejo na osnovi medsebojnih interesov, nastajajo ekonomsko čvrste organizacije, ki pridobivajo na ugledu in pomenu. Pri tem pa posamezne delovne organizacije prav gotovo ne izgubljajo na svojem pomenu, saj še vedno ostajajo samostojne. Dejal je, da se bodo povsod tam, kjer obstojijo medsebojni interesi za integracijo in kjer je integracija nujno potrebna, sestali

aktivni komunistov, ki bodo spodbudili k združitvi, delovne organizacije pa bodo akcijo izvedle. Ob tem, ko se bo treba zavzemati za uspešne integracije, pa se bo treba tudi upreti nekaterim hotenjem, da bi se posamezne organizacije odcepile. Le-te ne skrbe dovolj za svojo prihodnost, saj ne bodo imeli dovolj sredstev za investicije, razširjeno reproducijo itd.

Se posebej so razpravljali o samoupravljanju v dislociranih enotah, ki jih je na Jesenicah kar precej. Prav v takih organizacijah so samoupravni odnosi še najbolj neurejeni.

Ob tem, ko so razpravljali o temeljnih organizacijah združenega dela, so poudarjali pomen le-teh, saj predstavljajo možnost večje samoupravne samostojnosti znotraj same integracije. Predstavniki Železarne so menili, da bo treba precej truda, da bi znotraj podjetja organizirali temeljne organizacije združenega dela, čeprav so po 15. ustavnem dopolnilu že dosegli v samoupravljanju dobre uspehe. Ko bodo ukinili nekatere stare obrate v Železarni in zgradili nove, bodo temeljne organizacije združenega dela lahko zares zaživele v svojem pravem pomenu. Čimprej bodo izdelali akcijski program, v katerem bodo določili, kaj vse je treba še narediti, da bi urenili namen in zamisel temeljnih organizacij združenega dela.

Popoldne je predsednik CK ZKS France Popit obiskal obrat hladne valjarne in žičarne v Železarni Jesenice,

kjer se je s komunisti pogovarjal o samoupravljanju v teh dveh delovnih skupinah. Seznanili so ga z uresničevanjem sklepov 6. seje tovarniške konference ZK v Železarni in o delu delovnih skupin. Predsednik Popit je menil, da bi morale delovne skupine v Železarni med seboj bolje sodelovati, delo povezovati, se seznanjati s problemi vseh ostalih delovnih enot itd. Na svojih sestankih bi moral obravnavati tudi širše politične probleme naše skupnosti. D. Sedej

V sobotni številki lista ste pisali, da je tržiška občinska skupščina sprejela odlok, po katerem do 6.30 ne sme biti odprta nobena gostilna, v kateri točijo alkoholne pijače. Razprave o umestnosti tega odloka so trajale dalj časa. Ne spričam se v razprave, ali bodo tržiški delavci sedaj popili več ali manj ali bodo boljše ali slabše delali. Zanima pa me nekaj, ali je res, da je alkohol prodan v privatnih gostilnah red 10-krat manj strupen kot alkohol v gostilnah družbenega sektorja. To sklepamo po tem, ker odlok predpisuje za gostilne družbenega sektora 10-krat strožje kazni, če se ne bi držalo občinskega odloka. Ali mislite, da delavec v družbenem sektorju toliko lažje zasluži svoj dinar? Mislim, da je pri zaslužku ravno obratno — vsaj pri kaznovalni politiki ne delajo razlik.

A. Bablč, Kranj

odmevi

Ali je res alkohol v privatni gostilni 10-krat manj strupen?

V sobotni številki lista ste pisali, da je tržiška občinska skupščina sprejela odlok, po katerem do 6.30 ne sme biti odprta nobena gostilna, v kateri točijo alkoholne pijače. Razprave o umestnosti tega odloka so trajale dalj časa. Ne spričam se v razprave, ali bodo tržiški delavci sedaj popili več ali manj ali bodo boljše ali slabše delali. Zanima pa me nekaj, ali je res, da je alkohol prodan v privatnih gostilnah red 10-krat manj strupen kot alkohol v gostilnah družbenega sektorja. To sklepamo po tem, ker odlok predpisuje za gostilne družbenega sektora 10-krat strožje kazni, če se ne bi držalo občinskega odloka. Ali mislite, da delavec v družbenem sektorju toliko lažje zasluži svoj dinar? Mislim, da je pri zaslužku ravno obratno — vsaj pri kaznovalni politiki ne delajo razlik.

Krajevni praznik Žabnice, Bitenj in Sv. Duha

Prebivalci krajevnih skupnosti Žabnica, Bitnje in Sv. Duha praznujejo vsako leto 27. marca krajevni praznik. Letošnje praznovanje je povezano s 30-letnico legendarne borbe Selške čete v Rovtu

nad Crngrobom, v kateri so padli narodni heroji Stane Zagor in drugi tovariši. Z različnimi prireditvami pa bodo letos proslavili tudi 30-letnico ustanovitve NOV in pokrajinskih odredov Slo-

venije in 25-letnico ustanovitve plonirske organizacije.

Zaradi prvega svetovnega prvenstva v smučarskih poletih v Planici se je pripravljalni odbor odločil, da bodo prireditve in svečanosti v počastitev krajevnega praznika od 1. do 9. aprila.

Tako bo v soboto, 1. aprila, ob 19. uri v gasilskem domu v Bitnjah slavnostna akademija. V nedeljo, ponedeljek in v torek bodo ves dan v Žabnici in Bitnjah različne športne prireditve. V sredo ob 19. uri bo v Spodnjih Bitnjah gasileka vaja gasilskih društev Žabnica in Bitnje, v četrtek pa bo pohod učencev osnovne šole Žabnica ob spomenikih NOV. V petek, ob 19. uri, bo v zadružnem domu v Žabnici kulturno zabava prireditve, v soboto, 8. aprila, ob 10. uri pa bo množično zborovanje na Planici, kjer bo govoril Tone Volčič-Saša. Prireditve v počastitev praznika pa bodo končali v nedeljo, ko se bo ob 8. uri začel pohod patrulj. Po poteku Rovta izpred spomenika v Žabnici. Popoldne ob 16. uri pa bo v gasilskem domu v Bitnjah sprejem partrilj in razglasitev rezultatov.

Pripravljalni odbor obvešča tudi vse obiskovalce prireditve na Planici, ki bo ob 8. aprili ob 10. uri, da bo cesta Stražišče-Cepulje zaprta za motorna vozila od 7.30 do 9. ure.

A. Z.

KRVODAJALCI OBČINE KRAJN

Zdravstveni dom, Zavod za zdravstveno varstvo in občinski odbor Rdečega križa Kranj so se sporazumeli, da bo za vse krvodajalce, ki imajo razpored odvzema krvi od 28. marca do 31. marca cepljenje proti črnim kozam po odvzemu krvi na določeni bazi — cepišču, kamor jih bo odpeljal avtobus.

Občani — darovalci krvi, naj se zberu na mestu in ob uri, napisanem v vabilu Rdečega križa.

Občinski odbor RK
KRAJN

V ponedeljek dopoldne je obiskal Jesenice predsednik CK ZKS France Popit, ki se je najprej pogovarjal s predstavniki jeseniških podjetij in družbenopolitičnih organizacij, popoldne pa je obiskal jeseniško Železarno. — Foto: F. Perdan

Boljši telefonski pogovori

V kranjski Iskri imajo že pripravljen telefonski aparat s kompenzacijo. S temi apatati naj bi do 1975. leta zamenjali vse sedanje telefonske aparate v državi.

Uvajanje elektronske telefonije v svetu je potrdilo odločitev združenja jugoslovenskih PTT podjetij, da se tudi v Jugoslaviji do 1974. leta vgradit 13 tranzitnih elektronskih telefonskih central. Med nedavnim obiskom generalnega direktorja združenja jugoslovenskih PTT podjetij v kranjski Iskri smo izvedeli, da so v Kranju pripravljeni za uresničitev tega programa. Sredi leta bodo v novem objektu že začeli izdelovati prve dele, v kratkem pa bo na Laborah stekla tudi gradnja nove tovarne.

Med obiskom pa je bila še posebno presenetljiva (za javnost) napoved generalnega direktorja združenja jugoslovenskih PTT podjetij, da bodo pri nas najbrž že prihodnje leto prepovali priključevati sedanje telefonske aparate, do 1975. leta pa bodo postopno vse že priključeno.

A. Zalar

ne aparate zamenjali z novimi. Zamenjali jih bodo tako imenovani aparati s kompenzacijo, ki omogočajo enakovreden spremem vsem telefonskim naročnikom ne glede na oddaljenost od centrale.

Predstavniki Iskre so povedali, da so tudi glede tega pripravljeni. Iz laboratorijev v Angliji in Švici so že dobili rezultate meritev in izkazalo se je, da ustrezajo mednarodnim zahtevam. Vodja razvoja telefonije v kranjski Iskri inž. Fink je tudi povedal, da se novi aparat po obliki ne bo ločil od sedanje ATA 20 in ATA 30 imel pa oznako K (kompenzacija).

Podoben aparat so razvili tudi že v Elektronski industriji Niš in zato ni bojazni, da v Jugoslaviji do 1975. leta ne bi mogli zamenjati vseh milijon in pol sedanjih telefonskih aparatov.

A. Zalar

»Skrbi me, kakšni bodo davki«

Vrhovi Košute in Begunješice so bili na debelo pokriti s snegom in pomladansko sonce je kar prijetno grlo pobočja nad vasjo Podljubelja, ko sem se napotil mimo vikendov ob gozdni cesti proti Megličevi domačiji. Po domače pri Čižovniku. Cesta iz vasi do Blejca je bilo dobro prevozna. Od tam pa sem se napotil dalje po novi cesti, ki je bila lepo speljana po strmih gozdnih pobočjih proti Čižovniku. Gozdno gospodarstvo je jeseni uredilo traso. Čižovnikovi pa bodo opravili še ostala dela. Po

Janez Meglič ve, da je vsak začetek težak. Kljub temu se je lotil dela z veseljem in z upanjem.

slabem kilometru ceste se je gozd razredil in pred mano je bila skromna, a prijetno urejena domačija, dom Čižovnikovih. Stopil sem na dvorišče. Vsi trije, oče, mati in sin Janez so bili doma in se ukvarjali z delom. Janez je ravno končal z žaganjem lesa. Izvedel sem, da se vključujejo v visokogorski turizem, zato me je zanimalo, kaj jih je do tega spodbudilo. Pogovor z Janezom je hitro stekel:

»Časi se spreminjajo in z njimi tudi ljudje in njihove potrebe. Menim, da je potrebna sprememba tudi pri nas. Zato sem se odločil, da se tudi naša kmetija vključi v visokogorski turizem. Sedaj se preživljamo pretežno z gospodarstvom, manj pa s poljedelstvom in živinorejo. Pri nas je obdelovanje zemlje težko. Povsod sam breg. Dolincem je glede tega lažje.«

Rad sem mu verjel, da je preživljanje na 1000 m nadmorske višine težko. Človek ima občutek, kot da stoji na vrhu strehe. Eno pa je, da imajo tisto česar nimajo dolinci in ljudje v mestih — prijeten mir, v katerem pozabiš na vsakdanji trušč in ropot tam spodaj.

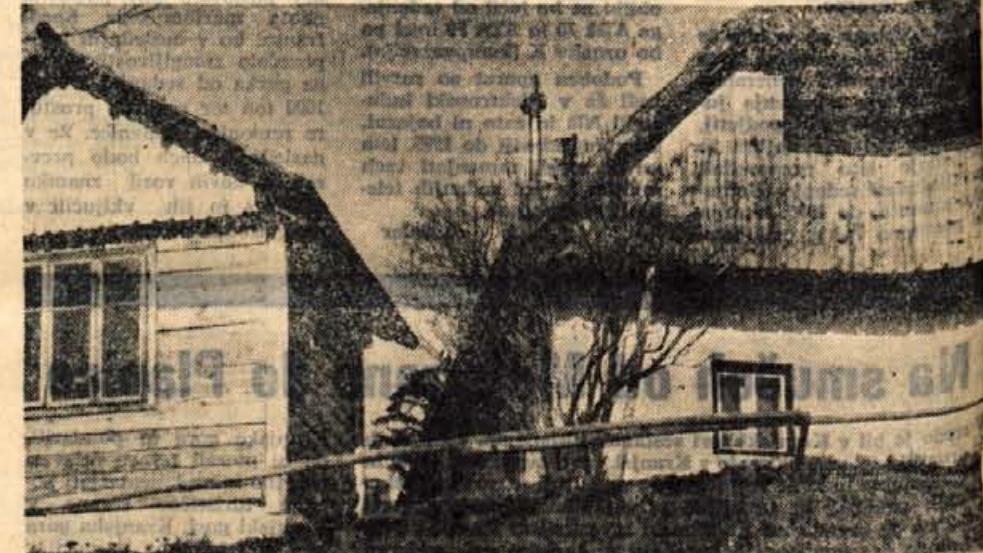
»V letosnjem letu bom priselil s prezidavo hišo in tako bom že v prihodnjem letu imel na voljo tri turistične sobe. V ta namen sem že zaprosil za posojilo, ki ga daje občina za preusmeritev kmetijskega gospodarstva v turizem. Pogoji za najete posojila so kar dobrí, le to me skrbi, kakšni bodo davki.«

Janez ve, da je vsak začetek težak in na to je tudi pripravljen.

»Prihodnje leto bom postal v bližini domačije tudi tri brumarice. Turistom bomu kuhal doma. Priprečan sem, da bodo zadovoljni z domačo hrano. Če bom uspel s turizmom, se bom ukvarjal samo toliko s kmetijstvom, kolikor bo potrebno, da se prideva za domačo kuhanino.«

Sonce se je pomikalo proti vrhovom na zahodu in poslovili smo se. Ko sem se spuščal v dolino, sem premisljeval o Janezu. Zazelel sem mu, da bi uspel v svojem pionirskem delu in da ga ne bi doleteli previsoki davki.

J. Piškur

Čižovnikova domačija leži na 900 m nadmorske višine in bo kmalu privabljalata in sprejemala turiste. — Foto: J. Piškur

Potrebe po novih gozdnih cestah

V soboto je bil v Podljubelju sestanek, ki ga je sklical obrat GG Tržič. Sestanka se je udeležilo okoli trideset kmetovalcev, lastnikov gozdnih površin. Podljubelska dolina je ozka in nepričerna za poljedelstvo. Glavni vir dohodka jim dajejo gozdovi. Vsako leto oddajo okoli 2100 kubikov lesa, predvsem iglavcev. V preteklem letu so ga oddali 2300 kubikov, od tega 500 kubikov zatriga. Gozdovi so v teh predelih precej dobro ohranjeni, saj ustvarijo vsoko leto okoli 900 kubikov rezerve. Plan poseka za letošnje leto pa nakazuje povečanje poseka. Tako bodo predvidoma izsekali okoli 3800 kubikov, kar je šele 88 odstotkov celotnega letnega poseka za to področje.

Ker so vse gozdne površine v goratem svetu, so v tem

primeru gozdne ceste življenska potreba. Zato je med kmeti veliko zanimanje za gradnjo cest. Gozdno gospodarstvo ima v načrtu izgradnjo dveh gozdnih cest. Prva cesta, ki bi bila speljana iz Podljubelja do Podljubelja, je že strasirana in čaka lokacijo. Cesta ne bi bila več likega pomena samo za odvoz poselanega lesa, temveč tudi za razvoj visokogorskega turizma. Povezovala bi vse kmetij, ki se vključujejo v turizem. Druga cesta, ki bi povezovala Podljubelj z Brezjami pri Tržiču in bi sta se v tekočem letu trasi. Pri gradnji gozdnih cest se upošteva predvsem to, da je speljana položno in da ima malo zavojev. Pri tem pa da zavema predvsem tista gozdna področja, iz katerih dobijo večje količine lesa. — JP

Skrb za hitrejši razvoj Poljanske doline

V petek, 24. marca, je bil v Gorenji vasi sestanek krajevne organizacije ZK za Poljansko dolino. Udeležili so se ga direktorji oz. predstavniki gospodarskih organizacij, ki imajo obrete v Poljanski dolini, poslanec republikega zborna skupščine SRS Jaka Bogataj, sekretar občinskega komiteja ZK Škofja Loka Tine Kokelj, članj sekretariata krajevne organizacije ZK za Poljansko dolino in predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij. Udeleženci so razpravljali o razvoju podjetij, obratov in obrtnih delavnic v dolini in nihovem vključevanje v srednjoročni program občine.

Najprej so predstavniki gospodarskih organizacij podali kratko oceno in možnosti

razvoja podjetij in obratov na tem področju. Iz poročila in živahne razprave se je dalo ugotoviti, da je razvoj Poljanske doline znatno počasnejši od poprečnega razvoja občine. Eden od vzrokov takega stanja je ta, da v Poljanski dolini ni matričnih podjetij, kolikor pa so, so tako majhna, da so brez vpliva in sploh ne morejo biti tudi nosilci družbenopolitičnega razvoja kraja. Pomemben element je še pomanjkanje domače inteligence in pa zgodovinsko ozadje, da ni koncentracije industrije, ker je bilo v preteklosti vedno čutiti težnjo po ustvaritvi več središč. Ne glede na do sedanje zaostajanje pa je še vedno dovolj možnosti, pa tudi poskrbeti je treba za to,

za hitrejši razvoj. Da se bo Poljanska dolina lahko razvijala, kažejo tudi številne možnosti: odprtje rudanika urana v Žirovskem vrhu, ki bo zaposloval 575 delavcev, povečanje hotaveljskega Marmorja in pa glede na konfiguracijo terena razvoj turizma — še zlasti kmečkega. Podjetje, ki pa ima velike možnosti za širjenje zaradi pomembnosti panoge, je sovodenjski Termopol.

Udeleženci sestanka so menili, da se je treba čimprej dogovoriti, kaj bo kje in to potem tudi materialno podpreti. Gospodarska in politična enotnost ter velika pripravljenost vseh za izboljšanje sedanjega položaja so zadosten razlog, da se bodo začasnje naloge uresničile.

Na sestanku je bilo nadalje ugotovljeno, da je že danes v dolini trinajst podjetij in obratov, ki pa vsi skupaj ne zaposlujejo niti 1000 delavcev. Pokazalo se je tudi, da imajo podjetja še vedno v načrtu širjenje obratov, vendar kaže, da dolina ni več rezervat delovne sile. Zato naj bi se v okviru družbenopolitičnih organizacij dogovorili z dejavniki, ki so odgovorni za razvoj, in izbrali par nosilcev — kakih pet — in te temeljito organizirali ter podprtji.

Ob koncu je bil sprejet sklep, da bodo vse gospodarske organizacije v enem mesecu predložile odgovorni službi za planiranje pri občinski skupščini svoje sred-

J. Govekar

En dan s socialnimi delavci

V enem samem dnevu se res ni mogoče srečati z vse mogočimi problemi, s katerimi prihajajo občani na Center za socialno delo v Kranju. Lahko bi pregledovala množico rdečih map, v katerih so lepo opisane zadeve občanov, ki svojih socialnih problemov ne morejo reševati sami in zato potrebujejo pomoč službe socialnega varstva. Prav tako je Center za socialno delo v več kot osmih letih svojega obstoja pripravil vrsto analiz o problemih, ki niso tako nepomembni za občino. (Prav v teh dneh bo Center kot samostojna organizacija z vsemi strokovnimi in upravnimi pooblastili.)

Pa vendarle je povsem drugače prebrati uradni zaznamek o obisku kot pa poslušati nekoga, ga videti, razumeti in mu pomagati.

Otok ne potrebuje samo kruha

Božena:

Božena ne hodi več v šolo, pa tudi v službo ne. Ima sicer delovno knjižico, vendar pa ni še nikjer delala več kot dva meseca. Živi pri starših, vendar ni nanje — posebno pa ne na oceta — kaj dosti čustveno vezana. Nesoglasja so se začela deloma kot posledica neurejenih družinskih odnosov v Boženini mladosti, s puberteto pa so se odnosi s starši še poslabšali. Božena si je dovoljevala vso svobodo, hotela je odločati o tem, kdaj bo prišla domov in kdaj ne. Starši so ji določili horoskop, ki pa se je Božena ni držala, celo več — začela je izostajati od doma. Ni je bilo domov tudi po nekaj dni. Od zaostajanja od doma do slabše družbe pa je samo korak. Tudi varnostni organi so kmalu opazili, da se mladoletno dekle dolgih črnih las zadržuje pozno ponoči v sumljivji družbi. Za Boženo so začeli skrbeti na Centru za socialno delo. Doma pa so bili odnosi z ocetom vse slabši, tako da je oče sam predlagal, naj gre Božena v vzgojni zavod. Tudi strokovno mnenje v Boženini mapi je tako, da Boženo čaka nekaj let vzgojnega zavoda. Tam ji bodo skušali obuditi zanimanje za kak poklic, skušali ji bodo vcepi delovne navade, ki jih sedaj nima. Skušali bodo Boženi tudi zravnati pot, ki se ji je že začela kriviti v brezdelje, ponočevanje...

Gregor:

Morda se je začelo z jemanjem drobiša in nadaljevalo s krajo nekaj sto tisoč din ali pa vse skupaj niti nima začetka, ampak je logična posledica nečesa. Vsekakor Gregor še nima svoje rdeče mape, prvič je bil pri socialnem delavcu Andreju Prisljanu. Zato ni jasno kako starši gledajo na sinove vragolije, ki so sprva morda to res bile, zdaj pa že prehajajo v težja dejanja, za katere lahko Gregor po osemnajstem letu kazensko odgovarja. Samo takrat bo zanj že precej pozno, takrat ima lahko že nekaj

rodnika. Se ima nekaj denarja prihranjenega, pa dobro ve, da bo vsega zapil. Zato bo rai takoj napravil črto in konec. Pograbil je listek in zamoljal, da se gre očedit, da bo sposoben prišel na zdravljenje — in že ga ni bilo več.

Očetovstvo

Od časa do časa pride Eva še vedno tako kot prej, ko je bila pomoč potrebna, na Center za socialno delo in pove, kako ji je, kaj počenja in kaj namerava. Skoraj bi rekla, da je zelo navezana na to ustanovo, kjer so jo pomagali. Ko je prišla kot deklič brez staršev v Kranj, nikogar ni poznala, bila je brez službe in brez stanovanja. Zdaj ima otroka, nezakonskega, njegov oče pa je že umrl. Eva ne živi več tu, pač pa v Italiji, vendar pa se ji zdi služba tam in življenje sploh tako negotovo, da v Kranju se vedno plačuje stanovanje. Morda se bo že v kratkem vrnila. In otrok? Ali

ima priznano očetovstvo? Ne, tega še ni uredila. Da bi bilo potrebno? Saj je vendar otrok oče že umrl? Da ima dedne pravice? Seveda, dobival bi po očetu pokojnino. Tega ni vedela, zato bo takoj začela urejati zadevo.

Družbena denarna pomoč

Komisija za dodeljevanje družbene denarne pomoči pri Centru za socialno delo je tisto dopoldne skoraj večino prošenj za dodelitev stalne ali enkratne pomoči odobrila. Večina prisilcev denarne pomoči je starih in onemoglih, le nekateri med njimi zaradi bolezni ali zaradi zapadlosti alkoholu ne morejo sami sebe preživljati. Med te zadnje sodita tudi dva mlada zakonca iz okolice Kranja. Oba pijačeta, oba sta brez službe, zdravila sta se že zaradi alkohola, vendar brez posebnega uspeha. Možu delo ne diši posebno, čeprav sta v veliki stiski, saj sta v prošnji naveda, da nimata kaj jesti.

Komisija jima je dodelila enkratno denarno pomoč, delno v obliki nakaznice za živila. Posodili jima bodo tudi za mesečno vozovnico, da se bosta lahko vozila na delo.

Zenska je onemogla, stara čez šestdeset let, duševno prizadeta, živi pri družini, ki jo je vzela iz usmiljenja. Zdaj je dobivala 80 din denarne pomoči, komisija pa ji je zvišala na 300 din.

Direktor Centra tov. Balderman pravi, da je komisija večkrat pred težko načinom. »Pogosto se zgodi, da sta pomoči potrebna dva družinska člana, oba sta brez dohodka, vendar pa lahko dodeli pomoč le enemu. S 35.000 tisočaki na mesec pa dva res težko živita. Enkratna pomoč pa se da tudi enkrat, dvakrat na leto. Tudi vreča, iz katere jemljemo denarno pomoč za socialno ogrožene občane, ima svoje dno. Letos bo v njej sicer 60 milijonov starih din, vendar se bojim, da ne bo dovolj za vse, posebno že, ker bomo denarne pomoči zvišali.« L. M.

S skupščine TIS Kranj

Več skrbi varstvu predšolskih

Letošnji finančni načrt temeljne izobraževalne skupnosti Kranj po besedah njene predsednice Pepce Jež ne predstavlja nikakršnega zbirja želja delavcev v prostovni dejavnosti. Sredstva za vzgojno izobraževalno dejavnost v letošnjem letu so zagotovljena v višini 3,3 milijarde starih din. S tem denarjem bo TIS financirala vso že dosedanje dejavnost, pa tudi nekaj novosti. Čeprav za financiranje tako pomembne družbenne dejavnosti kot sta vzgoja in izobraževanje letos ne bo problemov, pa ostaja vprašanje ustrezne nagrajevanja prostovnih delavcev še vedno odprtih. Osebni dohodki prostovnih delavcev namreč tudi letos ne bodo dosegli želenih in predvidenih dohodkov. Nekoliko več denarja pa bodo šole dobile za svoje materialne izdatke. Na novo je letos odprta v finančnem načrtu tudi postavka za financiranje skupnih potreb prostovnih delavcev.

Med največjimi povečanjimi v letošnjem letu so sredstva namenjena za regresiranje varstva in prehrane socialno

ogroženih otrok. Lani za te regrese ni zadoščalo 11 milijonov, zato je letos namenjeno za regres 20 milijonov starih din. Soloobvezni otroci iz socialno šibkih družin težko zmorejo materialna bremena, ki jih nalaga šola. Da bi položaj teh otrok vsaj nekoliko izravnali z ostalimi, je TIS namenila socialnim službam na šolah 15 milijonov starih din, ki jih bodo porabili za šolske knjige, izlete, tudi oblačila itd. za vse tiste otroke, ki takih stroškov ne zmorejo.

Letos je namenjeno za povečanje števila stipendistov v kranjski občini in za uskladitev stipendij in posojil z življenskimi stroški 30 odstotkov več sredstev kot lani. Sedanje stipendije se bodo letos povečale za okoli 18 odstotkov. Tako povečanje stipendij pa velja le do konca šolskega leta. Kasneje bodo pravilniki dopolnili tudi glede stimulacije za boljši učni uspeh. Stipendije TIS so namenjene predvsem tistim, ki se odločajo za prostovne poklice. Teh pa je še vedno pre malo, zato je TIS namenila

del sredstev za spodbujanje za te poklice že učencem sedmih in osmih razredov osem let. Za te najmlajše štipendiste je letos namenjeno 2 milijona starih din.

V razpravi so se člani skupščine TIS dotaknili predvsem varstva. V malo šolo so v občini zajeti vsi otroci, vendar pa prostovni delavci menijo, da bi s to obliko skrbi za predšolske, če bi jo nadaljevali vse letot, vsaj nekoliko poleg vsega drugega, omilili tudi problem varstva. Za začetek bi morda poskušlj organizirati celoletno malo šolo za oddelek ali dva, predvsem zato, ker so sredstva za letos že razdeljena. Te prve oddelke bi namestili predvsem za vzgojno zanesljivo otroke in pa za otroke iz socialno šibkejših družin. Celoletno malo šolo za vse predšolske otroke pa bi v občini uveliti postopoma. Denar za te prve oddelke celoletne male šole, za otroke, ki so varstva najbolj potrebeni, pa naj bi poiskali jeseni ob rebalansu finančnega načrta TIS.

L. M.

Ijubljanska banka

Visoko

Ponosen je bil nekoč Ivan Tavčar na svoj dvorec na Visokem. Rad je vabil tja gor ljubljansko gospodo in ni se sramoval rojakov iz Poljan. Veselo in glasno so kmečki gospodarji in gospodinje slavili vsako leto v visoškem dvorcu god znamenitega rojaka Kosmova Janeza, pisatelja in župana ljubljanskega. Se dolgo po pisateljevi smrti niso zamrli med Poljanci spomini na njega dni in na izdatno jedajo in pijačo gostoljubne matere Visoče.

»Kaj bo s Tavčarjevo domačijo? Kaj bo z dvorcem na Visokem?« sprašujejo mlajši rođaci. Premladi so, da bi se spominjali slavnega rojaka, toda poznajo njegovo mesto v slovenski kulturi. Le na en način bi se mu lahko oddolžili. Ne bi smeli pozabiti na njegovo zapuščino — dvorec na Visokem — slovenski kulturni spomenik. Toda dvorec propada. V dobroih dvajsetih letih je večkrat menjal gospodarja. Nacionalizirali so ga in ga spet vrnili dedičem. Prišli so drugi ljudje in Tavčarjeva domačija je bila ponovno odkupljena, a že nekaj let kasneje prodana za polovično ceno Mirku Šinkovcu, ki je obljubljal, da bo na Visokem uredil farme jahalnih konj. Kdo se bo ukvarjal s kmetijto? so tedaj menili občinski možje.

Umno gospodarjenje je pustilo sledove. Dvorec je postal kamen spotike, ob katerem se širijo razne govorice, ki so našle odmey tudi med odborniki občinske skupščine v Skofji Loki. Kako zavarovati dvorec pred nadaljnje propadanjem in kako ga urediti? Kako odpraviti kulturno sramoto? Ne samo Poljancev ali Ločanov, temveč vseh Slovencev, so spraševali odborniki in nakazovali rešitve. Menili so, da so bile razmere pred petimi leti bistveno drugačne, zato prodaje dvorca privatnemu lastniku ne gre ocenjevati z današnjimi merili. To naj bi bil odgovor govoricam in kritikam, ki jih je slišati med ljudmi na račun slabe, nesmiselne ali celo nepoštene prodaje. Ne da se dosti storiti, čeprav je lastnik poravnal le minimalne obveznosti do občinske skupščine. Dvorec pa ji ponuja v ponoven od kup za 800.000 dinarjev, čeprav je zanj odštel desetkrat manj. In to kljub temu, da ureditev kulturnega spomenika, kakršen je Visoko, močno presega organizacijske, strokovne in tudi finančne možnosti sedanega lastnika Mirka Šinkovca. Ne gre mu sicer odrekati prizadevnosti in tudi ne dela in denarja, ki ga je vložil v dvorec, a obnovitev bi veljala najmanj 3.000.000 dinarjev. Toliko bi zmoglo le turistično podjetje, pa še to ob izdatni pomoči občine, kulturne skupnosti, umetnostnih zgodovinarjev in slavištv.

O dvorcu na Visokem so odborniki škofjeloške skupščine razpravljali junija lani. Zadolžili so kulturno skupnost, turistično zvezo in svet za blagovni promet skupščine občine, da do oktobra lani pripravijo program obnove in dejavnosti dvorca na Visokem. Občinska uprava pa bo pripravila »visoško kroniko« zadnjih deset let.

Pretekel je oktober, izteka se marec. O visoški domačiji se na seji skupščine še ni govorilo. Kaže, da je veliko važnejši vprašanje ali pa programi niso bili pripravljeni ali pa je ob vsakdanjih težavah zbledela kulturna sramota in zidarski odri, ki že nekaj let krasijo pročelje Tavčarjeve hiše, ne motijo več, prav tako ne razpokan omet in na pol odtrgana polkna. Ali pa bo čez nekaj let laže odštetiti za ureditev nekaj milijonov več?

L. Bogataj

Od Metzingerja do Groharja

Loškemu muzeju je Narodna galerija iz Ljubljane posodila dragoceno zbirko starih slik

Ločanom se te dni ponuja enkratna priložnost, da v strnjeni, vendar skrbno pretehanii obliki, prek dragocene zbirke petdesetih izbranih slikarskih del umetnikov 18. in 19. stoletja spoznajo razvojne značilnosti in pota najbolj plodnega obdobja likovne zgodovine Slovencev. Gre za razstavo, ki sta ji prireditelj Loški muzej in Narodna galerija iz Ljubljane dala naslov »Od baroka do impresionizma.«

Ze ime pove, da bodo obiskovalci prične nekakšnemu prezeru skozi čas, skozi vek, v katerem je umetnost naredila ogromen korak naprej, se otresla natisne baročne zaobljenosti, prešla v klasicizem in romantiko ter nazadnje, s stvaritvami realistov, utrla pot impresionizmu. Seveda ni zgolj naključje, da so uslužbenci Narodne galerije, ki bi rada počela reven obisk razstavnih paviljonov, svoj ciklus najbolj značilnih platen slovenskih podobarjev posodili ravno Škofji Loki. Mesto pod Lubnikom ter njegova okolica sta namreč v preteklosti odigrala izredno pomembno vlogo, vlogo, kakršno je, denimo, pri Francozih imel slavni Barbizon, shajališče vrhunskih mojstrov barv. Kraji v Selški in Poljanski dolini, razgibanja narava in nedojemljiva lepota v zelenje potopljenih kmetij so navdihnilo nešteto slikarjev ter odločilno pripomogli k uveljavljanju mikavnejših načinov izražanja. Od tod je tudi doma kar pet velikanov čopiča, ki vsak zase predstavlja prelomnico v iskanju novih izvedbenih slogov, kajti apostoli baroka so očitno prekoraciли meje še možnega in bili ob-

sojeni na ponavljanje, na stagnacijo. Antonij Cebelj, Franc Kavčič in Jožef Tominc zato ubirajo drugačne strune. Zlasti Kavčičeva grafika je prižgala zeleno luč klasicizmu, ki dobiva nato zmeraj bolj pesniške poteze ter z Matevžem Langusom, Michaelom Strojem, Franzem Goldsteinom in figuralko Marka Pernharta ozirom krajinami Antona Karingerja zjadra v romantiku. Potem nastopita brata Subič, nehotna znanilca kasnejšega kulta vrednine, svetlobe, sončnih žarkov in barvitosti. Sta realista, ponekod pa ju »zanesete« celo v objektivni naturalizem (Janez Subič). Njima soroden je Jožef Petkovšek, ki mu

sledi Ferdo Vesel. Poznavajo so si edini, da Vesel kreplje prehiteva sodobnike, saj se močno približuje impresionizmu. Ivana Kobilica, Anton Ažbe in Gvidon Birola ne gre tako daleč. Trdno vztrajajo pri realizmu, ki pa ga preoblikujejo v njim lastnih različicah.

- Potlej stopilo na sceno Rihard Jakopič, Matej Sternen, Matija Jama in Ivan Grohar, Jakopičev Alkohol.
- Izk je gotovo neposredni lik impresionistični biser.
- Podobno smemo reči za Jamova Belokranjski, za nedosegljiv zapis igre sonca, ko sta obe ženski predmet, žrtvovan magičnemu pretakanju rumenih v redčih odtenkov. Opis zaključujeta Groharjeva Sejalec in Pogled z domačega okna, ki sprito nene oporečne dognanosti tvorita vrh razstave in hkrati vrh likovne zapatuščine Slovencev.

I. Guzelj

Janezu Moharju v spomin

Težko nas je prizadela vest o tvoji smrti, Janez. Težko zaradi tega, ker si velik del svojega življenja posvetil napredku kulture v domačem, tvojem Senčurju. Žrtvoval si se v takih meri in tako goreče, da si pri tem premalo gledal nase. V sebi si imel velenko tistega nepopisnega veselja, volje in požrtvovalnosti, da ti tega skupnosti nikoli ne bo mogla poplačati. Zgodilo pa se je s tabo tako kot s hlapcem Jernejem. Ko si obenemogel, si moral hoditi od vrat do vrat, pa nisi dosegel svoje pravice: pokojninc! Ko smo stali ob tvojem odptetu grobu, smo čutili, da smo izgubili tebe, ki si s svojimi stvaritvami kot režiser, igralec in scenarist vtisnil v spomin nepozabne like z odrskih desk.

Ze pred vojno si postal eden glavnih igralcev. Kot mladenič si s svojo prikupno zunanjostjo v karakternih vlogah osvajal srca gledalcev. Ko je okupator v letu 1941 prekinil odrsko delo, si se takoj organizirano vključil v narodnoosvobodilni boj. Bil si med prvimi aktivisti, vendar ti je bolezni po nekaj mesecih sodelovanja preprečila nadaljnje delo. Takoj po vojni si ponovno začel z graditvijo na kulturnoprosvetnem področju. Okrog sebe si zbral veliko število mlajših in starejših igralcev, bil si jim voditelj in mentor. Globoko si zaoral brazdo v senčursko dramsko dejavnost in jo pripeljal na visoko kulturno raven. Z deli, ki si jih reziral ti, je senčurska igralnska skupina postala znana daleč naokrog. Kdo se ne spomini iger: Plavž, Vida Staša,

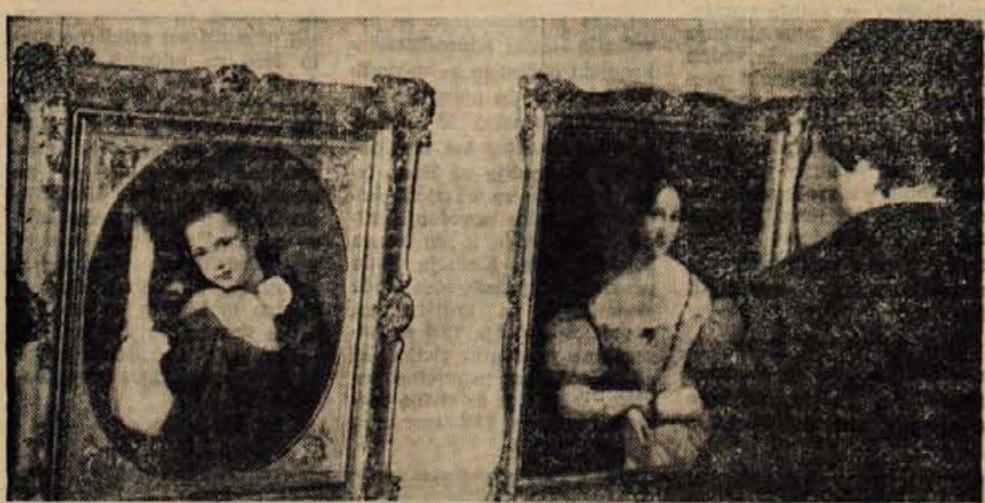

Neupravljena ura, Razvalina življenja, Via Mala, Domen, Miklova Zala, Prisega ob počnici, Trije vaški svetniki, Matiček se ženi, Veronika Desenška... Znal si delati tudi s šolsko mladino. Spominjamo se Princeske in pastirščka, Jurčka, Sneguljčice, Kralja Malibana...

V letu 1952 pa si moral s svojim ustvarjalnim delom prekniniti, ker je zob časa podrl streho nad dvorano, v kateri si prebili toliko svojega dragocenega časa. Ko pa je lansko leto senčur dobil novo dvorano, ti zaradi bolezni nisi mogel več stopiti na oder, čeprav je v tebi še vedno tlela želja, da bi se ponovno posvetil umetniškemu delu.

Janez, s svojimi deli bo ostal vedno prisoten v spominu vseh, ki so te poznavali, spobili tvoji učenci ali s tabo sodelovali.

Sodelavci z odrskih des-

Posnetek je z razstave na loškem gradu. Ciklus približno 50 slik starih mojstrov čopiča, ki ilustrirajo razvoj slovenske likovne umetnosti 18. in 19. stoletja, predstavlja neprcenljivo vrednost. Podobe so last Narodne galerije iz Ljubljane. — Foto: F. Perdan

Pianist Hector Pell

Na svoji turneji po Jugoslaviji se nam je v pondeljek, 20. marca, predstavil z recitalom v Kranju odličen argentinski pianist Hector Pell. Ze v prvem stavku sonate (allegro marcato) argentinskega komponista Alberte Ginastere se nam je predstavil kot pianist velikih kvalitet. Izvajal ga je tehnološko dovršeno in z jasnim konceptom. Za drugo točko svojega sporeda si je pianist izbral manj izvajano sonato op. 14 št. 1 Ludwiga van Beethovena, s katero je odličen včas, ki nam je ostal po izvedbi sonate Ginastere, samo še stopnjeval. Dokazal je, da je interpretativno zrel pianist, saj mu je zelo uspel prvi stavki sonate, ki je navadno vedno trd oreh za vsakega umetnika.

Vsekakor je Hector Pell odličen pianist in upam, da ga bomo še silišali in nam bo z novimi deli lahko dokazal, da je navdušenje in občudovanje, ki ga sedaj čutimo, upravičeno. M. K.

Po koncertu sta se z umetnikom pogovarjala Gordana Zavrnik in Stane Primožič.

— Kdaj ste začeli igrati in kdaj ste se odločili posvetiti se glasbi?

— Igrati sem začel s petimi leti, pri petnajstih pa sem se dokončno odločil postati

pianist. Nekaj časa sem obiskoval tudi strojno fakulteto, toda kljuc glasbe je bil močnejši.

— Koliko časa na dan vadiš?

— V času študija sem porabil ogromno za pridobitev tehnike. To mi je vzel osem in več ur na dan.

— Kaj vam pomeni klavir? »Izkreno povedano, pomeni mi življenje. Sedaj ne bi mogel več brez njega. Cutim, da se z njim lahko ne izpoduem kot z besedami.«

— Igrate še kak drug instrument?

»Nekaj časa sem vadil orgle, sedaj ne več.«

— Vaš najljubši skladatelj?

»Težko se je odločiti. Morde Bach, Mozart, Beethoven, Brahms... Zelo rad imam Gershwin z njegovo odlično ekspresivnostjo (Rhapsody in Blue).«

— Kdo je vaš pianist-vzornik?

»Danes je na svetu mnogo pianistov in med njimi precej dobrih. Zato je izbira težka. Če pa bi se že moral odločiti, bi izbral dva Arthurja: Arturja Benedetti Michelangelo in Arthurja Rubinstein. No, če k temu umetnikoma dodam še S. Richterja, se mi ustvari podoba genialnega pianista.«

— Vaše mnenje o vaši nacionalni glasbi?

»Narodno-zabavna me ne zanima. Rad pa poslušam našo pravo folklorno glasbo. Precej imamo tudi resnih, kultiviranih skladateljev, ki pa nikakor ne morejo prodreti nacionalnih meja.«

— Imate radi še kako drugo umetnost, znanost?

»Da, arhitektura, slikarstvo, tudi šport na najvišjem nivoju. Všeč sta mi matematika in fizika. Prav tu je treba iskati razloge za mojo privrženost tehniki. Poleg tega pa so dandanes svetovna obzorja tako široka, da tudi umetnik ne sme ostajati izoliran. Zato skušam biti po možnosti čim bolj obveščen o vsem, kar se dogaja.«

— Bi želeli sporočiti nekaj besed najinim vrstnikom?

»Vsi mladi naj stremijo za tem, da poiščejo svoje talente in da jih razvijajo, da bodo z njimi koristili drugim in sebi.«

V pondeljek in v torek je bilo v Škofji Loki srečanje koroških učiteljev, ki poučujejo na dvojezičnih šolah. Slovenski šolniki so se seznanili s kulturnimi znamenitostmi Škofje Loke. Obiskali so tudi znamenito gotsko cerkev v Crngrobu, osnovno šolo dr. Ivana Tavčarja v Gorjeni vasi in dvorec na Visokem. Ogleddali so si tudi muzej na loškem gradu. (lb) — Foto: F. Perdan

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Upodobitve Janeza Trdine

(nadaljevanje)

O Dolencu fotografiji in Vavpotičevi rabi smo že spregovorili. Danes pa naj steče beseda le o Klobetovi oljni podobi. V prihodnjem, zadnjem zapisu o tej snovi, pa bom skušal v besedi in sliki prikazati Ropretovo plastiko in relief ter Savinškovo spomeniško plastiko (ki je zadnjič, v uvodu nisem omenil, a je le pomembna, saj stoji pred občinsko hišo v Novem mestu!). In seveda tudi Keržičeve portretne plastike, ki je pritrjena na spominski obelisk v Mengšu, v neposredni bližini nekdanjega Trdinovega rojstnega doma.

DELO ARHITEKTA-SLIKARJA

Dolenški rojak arhitekt Boris Kobe je po svoji drugi dejavnosti sloveč slikar. Seveda je pisatelj Janez Trdina zaradi pestrobarvne vsebine svojih bajk in povesti o Gorjancih slikarja že zdavnaj pritegnil. Svoje upodobitve, s katerimi je likovno pospremil Trdinova bajanja, je Kobe pokazal na veliki razstavi v Novem mestu, poznaje pa tudi v posebni knjigi, eni naših najbolj razkošno in umetniško opredelenih novejših slovenskih tiskarskih izdelkov.

»Podobe v knjigi so nastale spontano, ob umetnikovem srečevanju s Trdinovimi teksti. Iz želje, da bi poskusil preliteti besedo v barvo in lik. In ta knjiga je hkrati berilo in slikanica. Kakor živahen pogovor je, pri katerem je prvi sogovornik Trdina, drugi pa je slikar. Pogovarjata se po svoje o skrivenostih zemlje, ki je postala pisatelju druga domačija, slikarju pa je rod sam pognal iz sence in luči gorjanskih bregov.« Tako je knjigo ocenil Emilijan Cevc.

PORTRET Z RUTO

Na že omenjeni razstavi v Novem mestu (27. oktobra do 25. novembra 1969) je slikar Kobe prikazal kar več variant Trdinovega portreta, ki pa so vsak zase posebej zanimivi. Seveda pa se je tudi Boris Kobe naslonil na predlogo — na Dolencovo fotografijo.

V »neznanem zapisu Janeza Trdine«, objavljenem v katalogu razstave Svet Trdinovih bajk, slike in grafike Borisa Kobeta zvemo v zadnjem poglavju, kako naj bi pisatelj misil o svoji podobi:

»Slikar (Boris Kobe) je kar dvakrat tudi moja podoba naslikal, kako pri poličku

cvička v krčmi sedim in si na list zapisujem, kar mi rado dovedno uho narodov dragočin ujame. Ali njemu ni znano, da se jaz nikoli nisem hotel dati slikati? Empot me je nastikal, kakor da bi bil živ, misil bi, da bom zdaj, zdaj spregovoril. Se rdeče rute ni pozabil, s katero sem si nesrečne izpuščaje na koži zakril, ki mi jih je starost prinesla, čez vse pa je krepko poveznil moj visoki, črni klobuk. Drugipot pa me je tako hudobno prebrisane upodo-

Pisatelj Janez Trdina, kakršnega si je zamislil slikar Boris Kobe. 1969 (na osnovi Dolenceve fotografije in po opisih sodobnikov)

bil, kot da bi bil s samim Gugljem v rodu, čeprav je najbrž res v mojem pisanku toliko vragolj, da bi se mi morale z obraza brati. Ne vem pa, da bi bil jaz res tako grdogledil, razen kadar sem udrihal po kvakarskih sovražnikih slovenskega naroda ali po praznovanjem, ki je trapilo nevedno ljudstvo in mu oviralno hrepenje po prosveti in blaginji. To pa gospodu umetniku priznam: s temi podobami ni počastil samo mojega pisateljskega dela, ampak tudi slavno goro, ki se zove Gorjanci, in nič manj ljudstvo lepega Podgorja, ki je najboljše, kar jih poznam na svetu.«

Takoč hudočino je pisatelj v umetnosti zgodovinar Emilijan Cevc pospremil Klobetovo razstavo o Trdinovem svetu bajk o Gorjancih.

Je pa Klobetova podoba pisatelja tudi edina, ki prikazuje Trdino, obvezanega s pestrobarvno ruto. Le po opisih pisateljeve vnaščine smo vedeli za grde izpuščaje (pozneje so zdravniki povedali, da so to bile čisto navadne garje, ki pa si jih Trdina ni znal ali niti hotel ozdraviti; raje jih je skrival pod ruto).

(Se bo nadaljevalo)

Crtomir Zorec

Vlak stoji na tretjem peronu

Pozor! Pozor! Potniški vlak za Jesenice stoji na tretjem peronu in je pripravljen za odhod. Potniki, vstopite, prosim. **Pozor! Pozor!** Potniški vlak iz smeri Jesenic ima približno trideset minut zamude! Takšne so iz dneva v dan napovedi na ljubljanski železniški postaji. Ljudje prihajajo in očekajo. Mnogi se vsak dan vozijo v službo in šolo. Cd blizu in daleč. In prav s tistim, ki vsak dan zdržujejo vožnjo z vlakom in šolo sem se pred dnevi hotel pogovoriti. Nisem postal praznih rok.

Kranjska železniška postaja je bila v sredo malo pred sedmo uro zjutraj skoraj prazna. Le nekaj potnikov se je vkrcalo na vlak za Jesenice in še manj jih je čakalo na onega, ki pelje na progi Jesenice-Ljubljana. Dijaki in študentje so se v glavnem odpeljali že uro prej v šole v Ljubljano. Vseeno pa se mi je zdelo, da nekdaj močno priljubljena vožnja z vlakom izgubila na veljavl.

Cez nekaj trenutkov je železniška postaja v Kranju zaživelja. Z ljubljancema so se vsuli dijaki, ki obiskujejo kranjske šole. Tako je bilo prostora na vlaku proti Ljubljani več kot dovolj. Potniki — v glavnem mladi, dijaki in študentje — so vsak po svoje krajšali čas. Nekateri so brali, drugi spali, tretji študirali. Vsak izmed njih je imel svoje skrbi. Nisem jih hotel motiti.

Ljubljana. Na končni postaji so vlak izpraznili. Dijaki so se razkropili po šolah, študentje po fakultetah, nekateri pa so še prej zavili na obvezno jutranjo kavico v zmane in med mladimi najbolj priljubljene ljubljanske lokale. Morda se je kateri odločil celo za izostanek od pouka. Tako veliko mesto je prav gotovo dovolj veliko tagotovilo varnosti pred raznimi »nepridipravimi«, ki jim take stvari niso ravno najbolj po volji: profesorji, starši in sorodniki.

Svojo prvo žrtev sem izbral takoj po prihodu v Ljubljano. Zavila sva mimo avtobusne postaje na kavico v bližnjo slaščičarno in malo poklepata na vožnji z vlakom. **Jože Volčjak** iz Virmaš pri Skofji Loki je, lahko bi rekli, že kar veteran med vozači. Absolvent ekonomskih fakultete, v kratkem nameščal delati diplomo, se vozi z vlakom vsa leta svojega študija v Ljubljani. »Ne bom se več dolgo vozil, mi je pričoval. »Diplomiral bom in se zaposlil v Škofji Loki. Sicer pa se nad vožnjo z vlakom res ne bi pritoževal. Doma sem blizu postaje, vožnja s tem prevoznim sredstvom pa je tudi precej cenejša od avtobusne in še hitrejša ter udobnejša. Le

zamude nastajajo včasih pozimi. Te me ne motijo preveč. Verjetno so večja ovira za srednješolce. Kaj delam na vlaku? V dvajsetih minutah vožnje se pa res ne da veliko narediti. Malo poklepeta s kolegi ali pa preberem časopis.«

Pa vendar se je nekdaj vozilo več Škofjeločanov v šolo z vlakom?

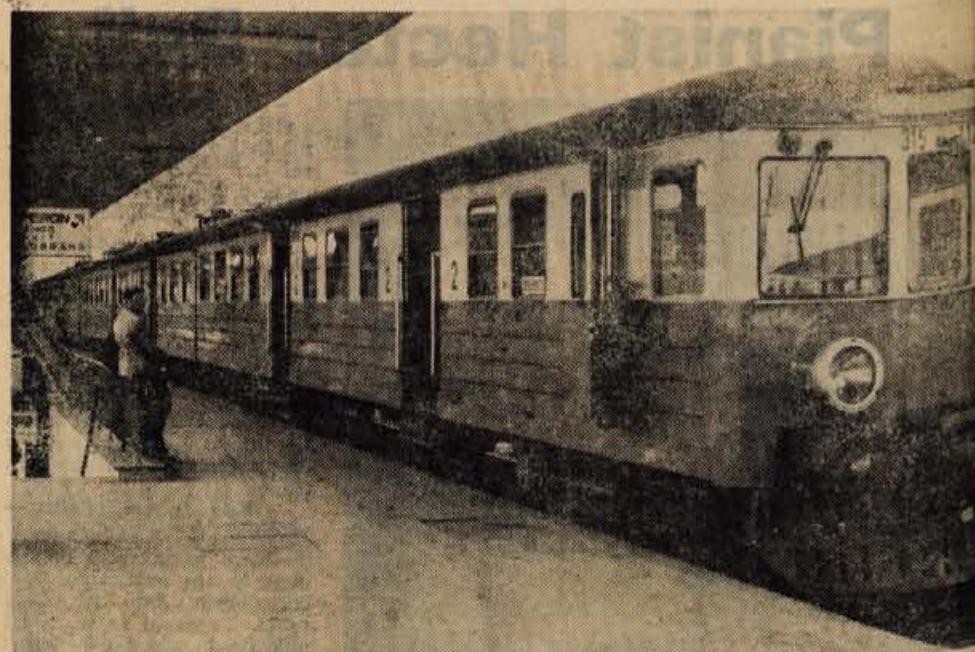
»Drži. Zdaj so v glavnem vsi vlak zamenjali z avtobusom.«

Poldne je. Po nekaterih šolah se je že končal pouk in tudi nekateri študentje so za tisti dan že izpolnili svoje obveznosti. Vlak za Gorjisko na tretjem peronu je pripravljen za odhod. Dvajset minut čez dvanajsto odpelje proti Jesenicam.

Po vlaku spet iščem sogovernike. Pa jih ni lahko dobiti. Med peščico dijakov in študentov je res težko poiskati tistega, ki bi bil pripravljen odgovarjati. Nekateri na vso moč zatrjujejo, da ne hodijo v šolo.

Končno le poiščem prava dva. »Zakaj pa ne,« pravita. Prijatelja sta, Srečo z Jesenic in Milan iz Škofje Loke. Besedo sem najprej prepustil bolj oddaljenemu **Sreču Klinarju** z Jesenic, dijaku srednje gradbene šole v Ljubljani. »Z vlakom se vozim od januarja. Prej sem stanoval v internatu, kjer pa je bilo premalo prostora. Tako zdaj sedem ob petih zjutraj na vlak, po uri in pol vožnje sem pa v Ljubljani. Med potjo včasih pogledam kak zvezek, zaspim ali pa se pogovarjam s prijatelji. Prve tri dni v tednu lahko grem domov z opoldanskim vlakom, nato pa dve uri kasneje. Ker z vožnjo izgubim tri ure dnevno, prostega časa skoraj nimam.

Obiskujem četrти letnik pedagoške gimnazije v Ljubljani in vsa leta se vozim v šolo z vlakom,« je pričeval Srečov prijatelj **Milan Hafner** iz Škofje Loke. »Le pet minut imam do postaje. Zdi se mi, da je vožnja z vlakom bolj udobna. Med vožnjo se ne učim. Kako bi. Se za pogovor s prijatelji na tako kratki progi zmajnika časa. Čakanja v Ljubljani

Velikokrat odpelje vlak iz Ljubljane proti Jesenicam skoraj prazen. Mnogi, ki so se še pred letom, dvema vozili z njim v šolo ali službo, so se zdaj raje odločili za avtobus. — Foto: J. Govekar

ne poznam. Ravno prav pridev v Ljubljano, če seveda ni zamude. To se letos ni velikokrat zgodilo. V primeru zamude je treba nesti v šolo opravičilo, ki se dobri na postaji.«

In prosti čas?

»Ni ga veliko. En dan v tednu sem zaradi pouka ves dan v Ljubljani. Domov grem še zvečer. Za smučanje pa pozimi še vedno najdeno malo časa.«

Se z enim študentom sem se zapletel v pogovor. **Miloš Janša** se že drugo leto vozi v Ljubljano, kjer obiskuje pravno fakulteto. Z Bledom, tam je doma, se z avtobusom »potegne« do Lesc, od tam naprej pa z vlakom. »Druge prednosti, razen poceni vožnje, ne vidim. Jasno je, da so slaba stran še vedno zamude. Tem pa se je z enim samim tirom nemogoče izogniti. Dve ali tri ure čakanja pa res ni nič prijetnega.«

Miloš je imel tudi pripono.

»Čas bi že bil, da bi bilo poskrbljeno za večjo udobnost,« pravi. »Naj samo povem, da pozimi tako kurijo, da je težko vzdržati v vlaku.«

Z konec pa še dekle. Komaj sem premagal njeno nezaupljivost. »Mislite resno?« je spraševala nekaj časa. Prepričal sem jo, da je stvar povsem resna. **Helena Resman** je doma iz Gornje Dobrave in se drugo leto vozi iz Otoč v Ljubljano. »Obiskujem drugi letnik pedagoške gimnazije v Ljubljani,« je pričevala. »Dobro bi bi-

lo, da bi vozilo več vlakov. Ja, z zamudami je pa tako. Če nastanejo na poti v šolo, se mi zdi dobro, na poti domov pa rajši vidim, da jih ni. Imam takega razrednika, da ni treba opravičila. Solo imam v dveh izmenah: teden dopoldne in teden popoldne. Dopoldne noram čakati na pouk po eno uro. Takrat grem kar v šolo in ponavljam. Na vlaku se ne učim, navadno spim ali se pogovarjam. Prosti čas? Vožnja mi dnevno vzame uro in pol, pol ure imam pa pošč do doma. Veliko časa mi tako res ne

preostane. Če pa ga že imam, poprimem doma za delo. Ia zakaj se vozim? Ljubljana mi ni všeč in tudi štipendija za življenje v mestu je premajhna. Za vlak pa mesečno odštejem nekaj več kot pet starih tisočakov.«

Tako. Nihče ni tarnal, da je njegova pot v šolo naporna. Vsakemu se zdi samo po sebi umevno, da mora, tako kot vsak dan jesti in pititi, vsak dan sestiti na vlak, če hoče priti v šolo in do cilja svojega življenja.

J. Govekar

Šola je postala kulturno središče

Malenski vrh je vasica pod Blegošem. Pred šestdesetimi leti je bila v vasi ustanovljena šola. Ker ni bilo denarja za novo šolsko poslopje, je bil pouk več kot štirideset let v kmečki hiši. Pred dvanajstimi leti pa je vas dobila novo, sodobno šolo. Veliko so pri gradnji pomagali tudi vaščani.

Letos pa so začeli učence voziti v centralno šolo v Gorjenji vasi in šola je ostala prazna. Zato so jo dali v upravljanje mladini. V mladinski aktiv so se vključili tudi mladi iz sosednjih vasi. Vsakih štirinajst dni imajo sestanek. Ustanovili so že ša-

hovski krožek, igrajo namizni tenis, imajo knjižnico. Po zimi so redno čistili 4km, ce ste do vasi, da je bila prevozna tudi za avtomobile.

Nadvse pa so presenetili matere ob dnevu žena. Praznika so bile hribovske žene že posebno vesele, ker se nanje že več let ob praznovanju osmoga marca nihče ni spomnil. Mladinci pa so jim letos pripravili zakuske in zabavo.

Z aktivnostjo mladih je v sica pod Blegošem zaživelja. Mladi so znali pritegniti tudi starejše in šola je postala kulturno središče za Malenski vrh in okolico. A. M.

Ljubljanska banka

99 Miha Klinar

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Berolt Brecht, Bericht der Serben)

Kdor je to doživil sam, ta tega ne bo mogel bivšim zahodnim zveznikom nikoli oprostiti ali se celo navduševati zanje in za njihovo 'demokracijo', ki z nami ni in ne bo imela nikoli poštenih namenov ali vsaj drugačnih ne, kakrsne je opisal pisatelj Krelja in ki smo jih leta 1945 občutili na lastni koži vsi, ki smo prišli tiste dni z njimi v neposreden stik in ki še nismo pozabili mrtvih v času njihove okupacije Cone A: škedenjske žrtve, pobite s streli angloameriških okupatorjev, žrtve v Gorici, streli na pripadnike naše armade, streli, ki sem jih doživel 1. avgusta 1946 sam, preprečitev poslave Titovega rojstnega dne 25. maja 1946 s strani anglo-ameriške zasedbene uprave v tržaškem radiju samo zato, ker nismo v naših vojaških radijskih oddajah, ki sem jih takrat vodil in urejal, proslavljali 'osvoboditelje primorskega ljudstva', kakrsna sta bila Truman in Churchill, kakor je to od mene osebno zahtevala soproga Šefka zavezniške vojne uprave Miss Bollmanova in drugi podporniki vnovič opogumljenega italijanskega fašizma, ki pa kljub vsej zavezniški prizadevnosti in uvozu fašistov v Trst v času bivanja medzavezniške komisije, da bi pred njo izpricali italijanščino Trsta in cone A, ni žela velikih uspehov, ker je bil takrat Trst devetdesetodstotno rdeč in v rokah tržaškega delavstva, ki je manifestiralo proletarsko slovensko-italijansko bratstvo, nacionalistični (bivši fašistični) italijanski tisk pa se je zopet penil z izrazom 'slavocomunista iz fašističnih časov, z izrazom, ki jih zasledimo tudi v Cianovem dnevniku in zaradi katerih sem zapisal tudi gornje stavke, čeprav ne spadajo v čas, po katerem listam in o njem razmišljjam.

Upam, da zaradi tega intermezza nisem izgubil niti, ki me vodi skozi labirint preteklosti, v čas, ko je Poljska propadla in ko se je za poljski narod začenjal še hujši čas trpljenja, kakor je bila sama vojna, začenjal prav po krvidi Zahoda, po krvidi, ki ni izvirala iz dogodkov leta 1939, marveč že iz prvih povojnih let, ko je Zahod gledal na italijanski fašizem kot na edino sredstvo, ki je preprečilo komunistično revolucijo v Italiji, in leta 1933, ko je Zahodu, ki je bil v pogledih na delavski razred enoten z nemškimi kapitalisti in prav tako v menju, da je bolje ustolititi Hitlerjev zločin (ta je bil tako ali tako naprej protvno samo proti nemškim komunistom), kakor dopustiti, da bi v Nemčiji prišlo do enotnega nastopa razredno organiziranega komunističnega in socialističnega delavstva in do socialistične revolucije, do katere bi prav lahko prišlo, ko bi bil razredno organizirani proletariat tako enoten kakor so enotni v boju proti delavskemu razredu kapitalisti neglede na svoje svetovnonazorske razlike. Krvida za vojno in poljski poraz izvira iz tistih januarskih dni leta 1933 in ne od 1. septembra, ko se je Hitlerjeva vojna sila navdihla na Poljsko, ali celo 17. septembra, ko je bila Poljska že na tleh in ko si je potem Sovjetska zveza vzela pravico, ki bi ji pripadala že leta 1920 in ne leta 1939. Indirektno ji je pravico do tega v britanskem Zgornjem domu že dober mesec po zasedbi poljske ukrajinskega in beloruskega ozemlja priznal tudi Lord Halifax, ko je med drugim govoril vnovič

O RUSKI ZASEDBI POLJSKE

in dejal, da je treba pri tem upoštevati predvsem dve stvari:

'1. Ruska vlada bi se k takti akciji nikoli ne zatekla, če bi Nemčija ne sprožila napada na Poljsko in tako te stvari speljala v tek.'

'2. Meje, kakrsne si je (leta 1920 na račun ukrajinskega in beloruskega ozemlja) začrtala Poljska, je britanski minister za zunanjje zadeve

Aprilsko sporočilo 1941

zavračal že v Versaillesu. (AdG 4293, Lord Halifax v govoru 26. okt. 1939).

Se več: lord Halifax je v tem govoru že ponujal Sovjeti zvezni roko, ko je rekel, da je videti, da namevera Rusija trgovati nepristransko z vsemi vojskujočimi se državami:

»BRITANSKA VLADA IMA ZE POGODBO Z RUSIJO, PO KATERI ZAMENJAVA LES ZA CIN IN GUMI. (Ta pogodba o izvozu gradbenega lesa v Anglijo za zamjenavo kavčuka in cina. Je bila v veljavi od 11. oktobra 1939, zdaj pa je lord Halifax ponujal razširitev medsebojne trgovine): LAHKO BI PRETRESLI SE DRUGE MOZNOSTI ZA RAZSIRITEV POGODEBE NA ENAKIH OSNOVAH.« (AdG 4293 B in 4273 A)

Je bilo to že tipanje za politični maneuver po Cianovem predvičevanju in menju, da bi ga Zahod lahko izpeljal in 'obrnil Rusijo' na svojo stran, če bo dovolj 'spreten'. Morda? Za tako slutnjo ali ugibanje govoril tudi to, da je Halifax z izredno večnostjo govoril v tem govoru tudi o rusko-turških pogajanjih, ki so 'potekala v prijateljskem vzdružju':

»VELIKA BRITANIJA NI OBČUTILA VELIKO ZADOVOLJSTVO IN VESELJE, ČE BI ODNOŠI MED RUSIJO IN TURCIJO OSTALI PRIJATELJSKI.« (AdG 4293 B)

Tudi paktu med Zahodom in Turčijo je odbil napadno ost:

»Kar se tiče pakta med zahodnima velesilstvoma in Turčijo, gre za zagotovilo trdnega medsebojnega poročstva, da bi ohranili mir vsaj na tem območju. Pakt je nedvoumno defenziven in ni naperjen proti nikomur in bi njegove določbe bile obvezne samo v primeru, če bi kaka sila napadla Turčijo.« (AdG 4293 B)

Prav tako je lord Halifax opozoril tudi Finsko, ki je zaradi svoje protisovjetske politike prihajala s Sovjetsko zvezo v nove težave. Halifax ji je svetoval, naj bo pametna in spravljiva s Sovjetsko zvezo. Če že te besede niso bile povsem iskrene, so bile vendarle znak angleškega prizadevanja v smeri, ki jo je sumil že Ciano. Vsega, kar se je dogajalo za vrati britanske vlade, najbrž še dolgo ne bomo zvedeli, če bomo sploh kdaj. Tajni dokumenti take vrste niso bili nikoli objavljeni in lahko svoje slutnje gradimo samo na drobcih vsemu svetu (in ne samo 'posvečenim') znanega dogajanja.

Zato se vrnimo v september 1939 h kroniki dogodkov, Dne 22. septembra je zasedal v Londonu

MEDZAVEZNISKI VRHOVNI VOJNI SVET

Seje so se udeležili z angleške strani Chamberlain, lord Halifax in lord Chatfield, s francoske pa Daladier, oboroževalni minister Dautry, vrhovni poveljnik francoske armade generalissimus-general Gamelin in admiral Darlan, imena osebnosti, s katerimi se bomo še srečali. Kakor je sporočila agencija Reuter, je med zaveznički vladala popolna 'enotnost o sklepih za uresničitev skupnih vojnih načrtov'. Mimo tega so razpravljali o oboroževanju in proizvodnji municije ter se zedinili o metodah sodelovanja in krepitve obojestranske obrambe. (AdG 4240 A)

Tako je bilo uradno poročilo za javnost. V uradnem poročilu Poljske niso več omenjali. Morda je obe vlasti zanimalo samo še to, kaj bo s francoskimi in angleškimi diplomatskimi predstavniki

V OBKOLJENI VARSAVI

ki je Nemcem še vedno nudila nenadajan odpor, saj je prav ta dan nemško vojno poročalo, da so Poljaki v varšavskem predmestju Pragi poskušali celo s prodorom skozi nemško fronto, vendar 'so bili vsi njihovi poizkusi krvavo obbiti' (AdG 4240 E). Prav tako je poročilo nemške OKW poročalo, da so Nemci pri Kaluszynu po kratkem boju zavzeli poljski oklopni viak na progi Varšava-Siedlce, poleg tega pa še naslednjo novico, ob kateri so se oddahnile vse vlade na svetu, ki so imeli v Varšavi svoje diplomatske predstavnike:

'178 predstavnikov diplomatskega zbora v Varšavi in 1200 drugih inozemcev je včeraj zapu-

stilo Varšavo po poti, ki jo je določilo nemško poveljstvo. Na določeni črti trenutnega premirja so diplomati in druge inozemce sprejeli nemški oficirji in jih še ponoči odpeljali v Königsberg. Vsi inozemci so nepoškodovani in se počutijo dobro.' (AdG 4249 E)

Nemška poročevalska agencija DNB pa je 22. septembra poročala, da sta nemška in sovjetska vlada določili demarkacijsko linijo med nemško vojsko in rdečo armado. Ta črti je potekala vzduž rek Pissa, Narew, Visle in Sana. (DNB, 22. sept. 1939)

O tem je 26. septembra govoril tudi

CHAMBERLAIN V SPODNJEM DOMU

ko je poročal precej skop o seji medzavezniškega Vrhovnega vojnega sveta. O premikih Rdeče armade je dejal, da so se razvijali 'z največjo hitrostjo', kar je pravzaprav pričalo, da belorusko in ukrajinsko prebivalstvo v nekdanjih vzhodnih predelih poljske države pozdravlja Rdečo armado kot osvoboditeljico izpod poljskega Jarma. Ne smemo pozabljati, da so Poljaki te predele hoteli popoljačiti in da do Ukrajincev in Belorusov niso gojili 'bratske slovenske politike', marveč politiko, ki je že stoletja tepla slovenske narode in mednje sejala neslogo, tako da so bili v zgodovini prav zaradi te neslage neštetokrat plen germanskih osvajalcev.

Resnice o ukrajincih in belorusih v mejah Poljske Chamberlain seveda ni omenjal, pa tudi 'Poljak' na tem ozemlju ga niso preveč zanimali, pač pa — naj citiram dobesedno:

»Demarkacijska črta priča Ruse v sama predmestja Varšave (kar pa ni bilo res, kar vidimo lahko po takratnem razmejitvenem zemljovidu — op. M. Kl.) in jim prepušča VECJE DELE GALICIJE (ta je bila po narodnosti ukrajinska — op. M. Kl.) in 'POLJSKE' PETROLEJSKE VRELCE POPOLNI SOVJETSKI KONTROLI.« (AdG 4251 A)

Ti vrelci, pri katerih je zahodnim kapitalistom zaradi sovjetske 'nacionalizacije' za vselej odklenkalo, so bili, vsaj tako je videti iz Chamberlainovega govora, Chamberlainova največja skrb in muka, ki jo je morda celo težje prebolel kakor poljski poraz. Boju Poljakov proti Nemcem je posvetil le nekaj stavkov o njihovem junashtvu v obkoljeni Varšavi in na polotoku Hela v Baltiku, kjer so Poljaki prav tako še kljubovali nemškim enotam. O bojih na zahodni fronti je povedal naslednje:

»Na zahodni fronti so Francozi na določenih mestih napredovali. (Isti vir)

Kaj več o tem 'napredovanju' francoskih enot na 'določenih mestih' ni mogel povedati, saj vsaj v tem času nemška poročila resnice o bojih na bojiščih niso skrivala, ker jim je ni bilo treba:

»Na zahodu samo krajevna ogledniška dejavnost. (OKW, 20. IX.)

Na zahodu smo sestrelili 3 pritrjene balone in osem sovražnikovih letal. Nobenih drugih dogodkov. (OKW 21. IX.)

Na zahodu samo posamična ogledniška otipavanja. Neko francosko letalo sestreljeno v boju. (OKW, 22. IX.)

Na zahodu samo na nekem odsek u slabotno topniško obstrelovjanje. Pri Saarbrücknu je naše protiletalsko topništvo prisiljilo neko francosko letalo k pristanku. Posadko zajeli. Eno od naših letal je bilo v zračnem boju sestreljeno. (OKW 23. IX.)

Na zahodu na nekaterih mestih povečana topniška dejavnost. Krajevni sovražnikovi napadi odbili. (OKW, 24. sept.)

Na zahodu na nekaterih mestih obojestranski topniški in ogledniški popadli. Osem francoskih letal v zračnem boju sestreljenih. (OKW 25. sept.)

Na zahodu krajevna topniška dejavnost in neznačna ogledniška otipavanja. Francoska letala, kakor je bilo dokazano, preletela belgijsko ozemlje. V zračnih bojih smo sestrelili pet francoskih letal in dva zaščitna balona. Protiletalsko topništvo sestreljilo eno francosko letalo. (OKW 26. sept.)

10

Po čiščenju smo pohiteli h komandanu mesta, če bi nam mogel povedati, kako bi se dokopali do Zagreba ali vsaj do Karlovca in naprej proti Bell Krajini. Vreme je še vedno lepo držalo. Ni bilo sicer čisto jasno, ali samo da ni pada. Komandant se je takoj zavzel, da bi nam pomagal. Telefoniral je in na vse strani posiljal kurirje, da bi zvedel za kakšen kamion, ki bi odpeljal v to smer. In res nam ni bilo potrebno dolgo čakati. V hiši, kjer je bila nastanjena partizanska enota, se je zgodila nesreča. Prav v komando mesta je kurir pritekel povedat, kaj se je zgodilo. Partizani so sedeli v skupini pred hišo.

Novinec je nekje staknil ročno bombo in se igral z njo. Takrat so še vse enote in njihovi vojaki imeli bojno municijo. Tudi drugi okrog njega so bili neizkušeni vojaki, zato mu ni nobeden rěkel, naj te stvari pusti pri miru. Ker orožje ne pozna ne priatelja ne sovražnika, če napačno ravnaš z njim, se je bomba naenkrat razpočila in enega ubila, druge štiri pa hudo ranila.

Komandant se je ob tej neprijetni novici prijel za glavo. Povedal je, da ima veliko težav z mladimi neizkušenimi ljudimi in da se mu naplete skoraj vsak dan kaj podobnega. »Toliko krvi je bilo prelito med vojno in nič ne kaže, da bi bilo tega konec, je povedal tako zaskrbljeno, kakov da se mu je lastni otrok ponesrečil.

Kot bi trenil, je bilo vozilo pripravljeni, da nesrečnike takoj odpelje v Zagreb v bolnišnico. Kot pravijo ljudje, ima vsaka nesreča tudi svojo srečno stran in tako je tudi nam pomagala, da smo takoj zapustili Ogulin in odjadrali v Zagreb. Da me ne bi kdo napačno razumel, naj povem, da ne vem, kdaj bi prišli v Zagreb, če se to ne bi dogodilo. Na kamionu je bilo razstlano nekaj slame, po vrhu pogrnjene z nekaj šotorskimi kriji, in tu so ležali ranjeni. Z njimi je šel še bolničar. Za nas pet je bilo bolj malo prostora. Skoraj po vsej prosti ploskvi so ležali ranjeni, le ob eni strani je bilo toliko prostora, da smo se lahko naslanjali na stranico. Bomba jih je hudo prizadela po obrazih.

Takrat, ko so si jo ogledovali, so najbrž staknili glave, zato jim je tako poškodovalo. Žalostno jih je bilo pogledati. Glave so imeli povite v bele povoje, tako da kože skoraj ni bilo videti. Najtežje nam je bilo, ko smo pomisili, da se je zanje po nepotrebnem začelo trpljenje prav zdaj, ko je vojne konec. Kdo ve, kako bodo preživeli in kakšne posledice jim bodo pustile rane? Nobeden ni bil starejši od sedemnajstih ali največ osemnajstih let.

Kamion je brzel in skakal po cestnih jamah, da je še zdrav človek komaj prenašal stresanje. Trpeči in stokajoči glasovi, ki so prihajali od ranjencev, so segali globoko v nas, ali kaj, ko jim nismo mogli pomagati. Eden je kmalu po odhodu padel v globoko nezavest. Ne vem, ali je prišel živ v bolnišnico ali je že med potjo izdihnil. Nekje sredi Zagreba se je kamion le toliko zaustavil, da smo poskakali z njega, in že je zdrvel naprej proti bolnišnicu.

Naša pot do Zagreba je bila dvakrat daljša, ali smo prišli prej, kot smo si predstavljali. Takrat sem bil drugič v svojem življenju v tem mestu. Prvič osemindvajsetega leta, ko sem se vratal iz Bosne, in zdaj. Preveč grozotnega sem slišal o ustaših, da bi se v tem mestu lahko počutil srečnega in varnega. Vsaj tako mi je bilo pri srču. Prva pot je vodila na komando mesta. Te ustanove so povsod dobro delovale, kaj ne bi, saj so bile ustanovljene že med vojno, ko so opravljale različne dolžnosti, najsiro na osvojenem ali pa na sovražnem ozemlju. Ko smo prišli v Zagreb, je kar vrelo iz nas. Jaka je obračal glavo na svojem visokem in slokem telusu in smeje se dejal: »Zdaj smo pa že tako blizu, da bi prav gotovo zagledal Triglav, če bi se povzpzel na najvišjo hišo.« »O, ti ga boš gotovo zagledal poprej kot jaz. Nimaš zastonj tako dolgih nog,« se je Gedžo veselo kot šolarček vrtil po gladkem pločniku in vedno kakšno novo potegnil izpod pazduhe.

Nad mestom je že dihal večerni mrak. Mesto je živo kot vsako drugo. Ljudje se drenajojo, sam ne veš, kam se vsem tako strašansko mudi. Na vse strani rinejo in vsak nekam po svoje. Cestna železnica drvi, škrplje in zveni po

vseh glavnih ulicah, kakor da samo njej pripada vse mesto.

Tisti večer smo vlak proti Ljubljani zamudili, tako so nam povedali na komandi mesta. Eden je odpeljal pred našim prihodom. Nič zato, počakali bomo na drugega, ki bo menda odpeljal zjutraj okrog sedmih. Tudi če ga ne bi bilo, se za to ni nobeden preveč razburjal. Kaj pa je pot od Zagreba do Ljubljane, ali je sploh kakšna daljava? Kakor da bi odšel v sosednjo vas, tako se je nam zdelo. Ceprav je bil Zagreb tako blizu Slovenije, nismo srečali prav nobenega znanca. Vse drugače je bilo v Beogradu. Sicer je bil daleč, pa si kljub temu skoraj na vsakem koraku naletel na kakšnega znanca. Ni dovolj samo veliko mesto, če ni obenem tudi sedež državne oblasti, kar precej pomeni.

Na komandi mesta smo dobili nekakšne liste za prenočevanje in hrano v najboljšem in najbolj razkošnem hotelu v Zagrebu. Do njega nismo imeli daleč, pa je z nami vendarle šel kurir, da ne bi po nepotrebnem križarili sem in tja in spraševali po hotelu Dubrovnik. Nekako se nismo mogel otresti občutka, da ne spadam v tako razkošje. Koliko bolj bi bil srečen in se počutil bolj po domače, če bi me deli v kakšno skromno hišo na vasi. Tem skromnim in preprostim ljudem skoraj vedno lahko preberes iz obraza, kaj mislio in kaj čutijo v globini svojega srca. Ali zdaj smo bili v mestu, oficirji, komandantje in voditelji naše armade, nič več umazani in ušivi partizani, večkrat lačni kot siti in z najvarnejšim domom pod košato smrekovo. Vse se je tako naglo

veseljak, vsceno pa bi raje videl, da bi ga kdo potegnil s tistega mesta, da se ne bi nastavljajočem, ki so komaj čakale, da bi dejali: »Tu jih imate, svoje prijatelje, pa si jih naglejte!«

Stopili smo v hotel, vratarju pokazali tiste listke in že so se nam vrata povsod na stečaj odpirala. Danes razumem, da stoe vsi hoteli na svetu zaradi tega, da se ljudje v njih odpocijo in nahranijo. In da je tudi osebju vsceno, kdo pride in odkod je, glavno je, da plača. Ali takrat smo gledali drugače. Ce ni dihal in živel za cijelo kaj je postavila revolucija, potem še zdaleč ni bil enakopraven član nove družbe, kjer bi imel besedo samo tisti, ki pošteno dela in vse kobilih ni vsceno, kdo bo spal in kdo bo postrežen. S tako neverjetnimi in precej otročjimi verovnji smo bili prepojeni.

Prav zaradi tega smo tudi hotelsko osebje gledali postrani, da ne rečem, celo z nekakšnim sovraštovom. Najbolj so mi bili zoprni klanjanje in bledikasti prisiljeni nasmeški, ki so vsi tako zaradi takih občutkov in mnjenj napačno sodili. Taki smo bili in tako so nas v boju vzgojili. Iskrenost, skromnost in poštenje, to nam je vedno donelo in ušeših in po tem smo presojali svojo okolico. Vse drugo, kar je temu nasprotovalo in se drugače obračalo, je bilo za nas tuje. »Prej se je uklanjal nemškim in ustaškim oficirji, zdaj pa prav tako nam. Prekite gliste, ki jim je vsceno, kdo pride. Glavno je, da se jim med prsti suče denar,« smo govorili drugi drugom.

Ven nismo šli nikam. Mesta nismo poznali in tudi denarja nismo imeli, zato je bilo najboljše, da smo se spravili spati, saj smo bili počitniki. Komaj smo čakali, da se zdani, saj se nam je zjutraj obeta željno pričakovani. Čim bliže doma sem bil, tem bolj sem občutil, kako me nezadržno vleče tja, kakor da me hoče pretrgati na dvoje. Želel sem si, da le za nekaj dni pride med domače, potem pa naj me pošlejo, kamor hočejo.

Preden se je mesto prebudilo v novi dan, smo bili pokonci, gledali skozi odprtia okna na ulice, ki so se začele prebujati in oživljati kot ptice v gozdu. Zjutraj so nam zajtrk prinesli kar v sobo. Kako se mi je zazdelo nespatno in nepotrebitno. Kaj naj bi s tem? Saj nismo noben res hotelska navada ali pa rinejo v nas zato, ker jim mogoče ni vse čisto v dušah. »Je že prav, da nas postrežijo, ali kar je preveč, je preveč potikajo po mestu kot mil! Okrog njih se prav gotovo nobeden ne suče,« smo razpravljali med seboj. Te stvari mi niso in niso šle v glavo. Če je tako, se prav malo razlikujemo od tistih, ki so se pred nami, to je pred vojno ali pa v vojnem času predajali takemu ugodju. Nismo bili že življenje lahko tako zatrdir.

Se več kot uro je manjkalo do sedmih, ko smo se že sprehajali po glavnem kolodvoru. Tu ni bilo tako razrušeno kot v Beogradu in drugod, koder smo se vozili. Preden je fronta prišla do teh krajev, je že pojema, zato se sovražnik ni več tako trdovratno upiral, da bi ga moral s silo in ognjem izbezati iz vsakega poslopja. Tudi železniška proga že zdaleč ni bila tako do kraja zorana in uničena kot tista, ki pelje proti Beogradu. Na postaji so nam povedali, da je od Zagreba proti Ljubljani domala nedotaknjena in da vlaki vozijo več ali manj redno. Kako smo se razvesili takih novic!

Skozi ob progi in po krajih, koder smo se vozili, smo videli, da kar mrgoli nemških ujetnikov, ki obnavljajo in popravljajo, kar so že pred nekaj meseci s takim veseljem uničevali. Kako nam je zaigralo nekje pri sreči, ko smo gledali, kako nizko je padel gospodovalni hervnjiki, zdaj pa kot pohlevne ovce krivi hrbita, gara s kramponom in lopato in pospravljajo za seboj svoje razdejanje.

Železničarji so bili tukaj precej boljše občeni kot na postajah, ki smo jih prepotovali. Tam jih je bilo dosti, ki sploh niso bili v uniformah. Ce je na glavi nosil le železničar, kapo, je bil že nekaj več kot navaden železničar.

KAREL LESKOVEC

vesela
pomlad

obrnilo, da si se komaj zavedel, da je vse res, kar doživlja.

Stali smo pred velikim hotelom in ga z vseh strani ogledovali. Skozi velika steklena okna se je videov v kavarno, kjer je kar mrgolelo ljudi. Zunanji zidovi so obloženi z istrskim marmorjem temno sivkaste barve, mrki in nič domaći. Pred hotelom so na pločniku sedeli trije čistilci čevljev, kar naprej udarjali s ščetkami po svojih zabočkih in s tem klicali in opozarjali ljudi, da si lahko za majhen denar očistijo čevlje. Pri tistem, ki je sedel na kraju, je stal ruski oficir. Desno nogo je držal na zaboju. Zazdeleno se mi je, da njegova druga noga ni preveč trdna. Nekam nerodno se je zibal. Tudi čistilec je bil dobre volje. Kar naprej je obračal pogled k njemu in se na vsa usta smejal. Se nekaj drugih se je nabralo tam zraven. Ker zaradi peščev, ki so kar naprej švighali mimo, nisem mogel videti, kaj gledajo, sem stopil naprej.

Nisem se zmotil. Z oficirjem ni bilo nekaj v redu. Z eno roko se je krepko držal za skuštrano glavo fanta, ki mu je čistil čevlje, v drugi pa je držal steklenico. Veselila sta se kot otroka. Oficir je neprestano nekaj klepetal po rusko. Vmes je zabrundal tudi kakšno pesem ali naslovnik steklenico na usta in parkrat potegnil. Tudi na črnkastega fanta, ki mu je skrbno loščil čevlje, ni pozabil, tako da sta bila že oba nekoliko okajena. Steklenico je ponujal še drugim, ki so stali okrog. Nekateri so srknili kakšen požirek, drugi pa raje stopili za kakšen korak stran. Močno so bili tisti trije zraven svojih zabojev edini, ki so se iskreno veselili z njim vred. Z drugih obrazov se je dalo ugotoviti, da so se zastavljali le zato, da bi z oficirjem brili norce. Ruski poročnik se mi je zdel prikupen in velik

Njihova domovina je na pobočjih Himalaje

Med Popovim in Brezjami pri Tržiču je obširna planota, ki je tu in tam porasla z gozdovi. Nekje na sredini planote pa stoji dom Marije in Franca Praprotnika. Prava oaza pisanega cvetja sredi gozdov in travnikov pa je njen vrt. Ko sem vstopil na vrt, sem med rododendroni zagledal Marijo.

Pogovor je stekel o delu, za katerega pravi, da ga nikoli ne primanjkuje. Razkala mi je vrt. Največji ponos vrtu so rododendroni, ki jih je nekaj sto. Zanimalo me je, kako to, da se ukvarjajo z vzgojo te zahtevne letnice.

»Vzgoje rododendronov se je lotil moj mož in kmalu sem tudi jaz vzljubila vrtarjenje. Sedaj se France s tem delom le malo ukvarja, ker je v službi z delom preobremenjen. Če ima kaj prostega časa, mi rad prisloči na po-

moč in mi velikokrat tudi kaj svetuje.«

Vse gredice v vrtu so bile pripravljene za setev. Topla greda pa je bila na gosto porasla s sejančki. Mladi sejančki so nežni in potrebujejo veliko nege. Seveda pa je vzgoja rododendronov še veliko bolj zahtevna.

»Ko sva dobila seme, sva takoj posejala in nestrpočakala, da seme vzklije. Uspeha ni in ni hotelo biti. Pomagala sva si s tujo strokovno literaturo o vzgoji rododendronov in z novim znanjem poskušala srečo. Upanja nisva izgubila. Sele po peti setvi so rastlinice ostale pri življenju. Končno sva uspela.«

Seveda je bilo potrebnega še veliko truda, da so rododendroni začeli cveteti. Ne govala sta jih sedem let in pojavili so se prvi cvetovi. Vsako leto je bilo več cvetja.

Posebno lepo je na vrtu maja, ko so zimzeleni grmički v polnem cvetju. Če v tem času zaide človek mimo vrta Praprotnikovih, se nehote ustavi in občuduje raznoliko cvetje.

»Vzgoja iz semena je dolgotrajno delo. Zato sva začela s cepljenjem izbranih sort na podlago. To je veliko boljše in cvetovi so lepsi. Veste, v šestnajstih letih, kolikor časa se ukvarjava z gojitvijo rododendronov, sva si nabrala že kar precej izkušenj. A človek vedno ugotavlja, da še premalo.«

Zakonca Franc in Marija se ne ukvarjata samo z gojitvijo rododendronov. Nekaj časa jima še ostane za gojitev azalej, krizantem in lončnic. Predvsem gomoljnici in čebulnjici. Ker imata izbrano in lepo cvetje, prihaja k njima vsak dan veliko kupcev in še tako velik izbirčnež ne odide praznih rok. Vsekakor pa so ljubiteljem cvetja najbolj všeč rododendroni, katerih prava domovina je na pobočjih Himalaje.

J. Piškur

Marija Praprotnik med svojimi ljubljenci. — Foto: J. Piškur

Ijubljanska banka

Rudi Finžgar (9)

»Prenehal kot starček«

Sakati je nehal počasi, kot je počasi tudi začel — Ko je skakal, so mu rodili trije sinovi — Ni časa za vzgojo mladih skakalcev — Ostali so spomini — Obračun

Rudi Finžgar danes več ne skače, vendar je skakanje vtišnilo vanj neizbrisen pečat; vse, kar je vezano nanj, je vezano tudi na smučarske skoke.

»Skakati sem prenehal kot starček, ko nič več nisem mogel. Nekaj let sem še urejal skakalnico. Za užitek sem tedaj naredil na njej še po nekaj skokov — zadnje brcljave. Nisem hotel prenehati nenadoma. Skakati sem nehal počasi, tako kot sem počasi tudi začel...«

Njegova žena Marija je Kroparka kot on. Izšla je iz znanje družine Gašperšičev, kjer so imeli 12 otrok. Vsa leta je rezala časopisne članke. Če Rudiju odpove spomin, jo pokliče na pomoč. Tako je bilo tudi, ko je moral povedati o svojih otrocih. Marija je povedala:

»Tri fante imava. Rojeni so bili 1949 (Jernej), 1951 (Primož) in 1956 (Blaž). Vsi trije

so bili rojeni marca, ko je Rudi skakal. Poročila sva se 1947. leta...«

Finžgarjevi stanujejo v svoji hišici v Novi vasi blizu Radovljice. Oče se večkrat spominja svojega življenja, ki je bilo tako tesno povezano z razvojem Planice in našega smučarskega športa. Veliko je doživel in zato je nemogoče, da bi si vse natanko zapomnil.

Ko je Finžgar pripovedoval svoja doživetja, so naju neprestano motili smučarji, ki so prihajali k njemu po nasveti iz vseh krajev Slovenije. Na obrazu se mu je poznalo, da je zadovoljen, ker ga ljudje še niso pozabili, vendar si je klubu temu moral olajšati srce:

»Zelo mi je žal, da sem kot človek, ki ima velik vpliv na mladino, padel pravzaprav v drug posel. Sploh mi ne ostane časa za vzgojo mladih skakalcev. Mislim, da bi kot trener in vzgojitelj lahko nadobil veliko koristnejšega. Kaj hočemo, takšno je življenje...«

Takšno je življenje. Rudi Finžgar ga je popisal lepo stran v zgodovini Planice in naših smučarskih skokov. Ostali so spomini...

Napovedovalec v Planici leta 1948: »Cenjeni gledalci! Ob skoku, ki vam bo všeč, odložite torbice in krušnjake ter dajte priznaje mojstrom za njihovo znanje, mladincem pa spodbude za njihovo nadaljnje delo. Čim tesnejše bomo povezani, čim tesnejša bo zveza med tekmovalci in gledalci, tem lepši šport bo nudila današnja prireditve!«

Tine Gorjup, akademski slikar iz Ljubljane, leta 1954: »Vsakdo, ki pride v Planico, ko z vrha gleda v strmino z leta in praznino nad doskočiščem, bo znal pravilno ceniti športne dosežke na tej skakalnici.«

»Sport«, Zürich, 9. 4. 1934: »80-metrski skok v Planici je tako varen, kakor 40-metrski skok na malih skakalnici. Še nikoli nisem skakal pred takо hvaležnimi skakalci — Sigmund Ruud.«

»Winter«, Zürich, št. 12 — 1935: »Čim daljši skok, tem varnejši. Toda to so poleti ne pa skoki. Dolžine prek 80 metrov dosegajo skoraj neznani smučarji.«

»Tidens Tign«, Oslo, 18. 3. 1935: »Ko je skočil Gunnar Andersen leta 1913 46 metrov, so se ljudje križali. Danes skače Reidar Andersen 99 metrov, pričakujejo pa, da bodo preskočili celo 100 metrov. Mislimo, da so vsi tisti, ki skačejo v Planici, vredni zlata, kolikor tehtajo.«

»Winter«, Zürich, št. 12 — 1936: »Pravljica se je spremnila v resnico: v Planici je človek preskočil 100 metrov!«

»L'auto«, Pariz, 12. 9. 1936: »Planica, najslavnnejša in najfantastičnejša skakalnica! Od leta 1934 naprej se je tako razvila, da je postala dejansko središče skakalnega športa v Srednji Evropi.«

»Sporttagblatt«, Dunaj (o prireditvi leta 1936): »... in tako se je končala ena najzanimivejših tekem vseh časov.«

Leta 1936 so omogočili na planički skakalnici z leseno konstrukcijo tudi 100-metrske skoke. Pred prireditvijo je prišlo na kongres FIS do velikega presenečenja za vse.

Tedaj je v Garmischu predlagal dr. inž. Strauman novo ureditev skakalnic, vendar pri nobeni ne bi smela biti kritična točka daljša od 80 metrov.

Ta slep naj bi veljal od 1. maja 1936, tako da bi lahko izvedli še skoke na prenovljeni planički skakalnici. Norvežani se s tem niso strinjali in so dejali, da velja za njih ta sklep takoj. Zaradi tega je norveška smučarska zveza v zadnjem trenutku obvestila norveške skakalce v Planici, da lahko norveški skakalci nastopijo le, če jim dovolijo prej oceniti skakalnico.

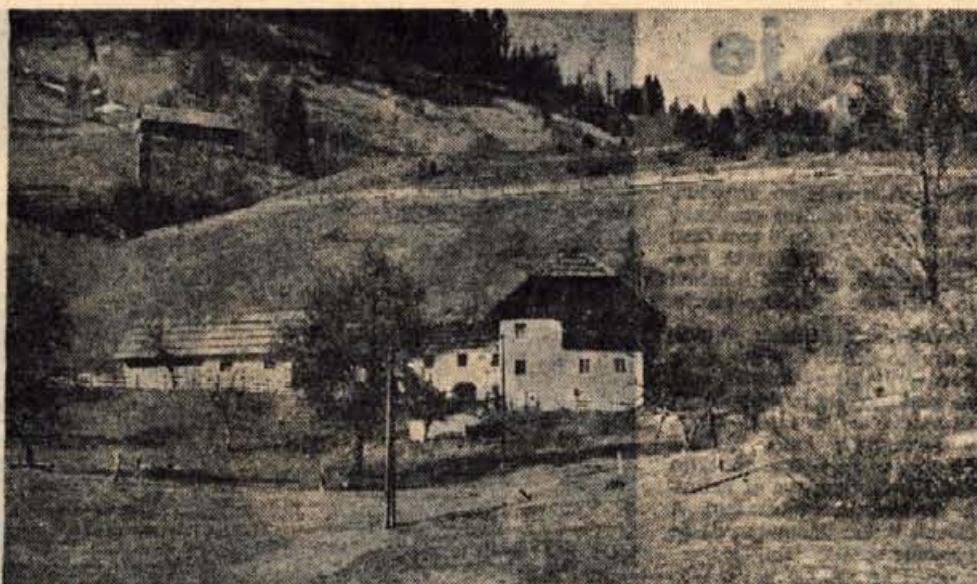
Prireditelji so imeli že brez tega dovolj nevšečnosti. FIS je obvestila vse smučarske zveze — razen naše — da je tekmovanje v Planici prepovedano. Zato so sklenili naj bodo v Planici le skoki za trening. Ko so pričeli stvar zavirati še Norvežani na prireditvi, so se naši uprili in Norvežani so prireditve zapustili.

Na novinarsko vprašanje, če je mogoče na skakalnici preskočiti 100 metrov je vodja norveških skakalcev Sigmund Ruud samozavestno odgovoril:

»Kdo naj preskoči to znamko, saj mi ne skačemo?«

Na tekma pa je preskočil Sepp Bradl in postavil nov svetovni rekord 101 m.

P. Colnar

Strmo v hribu leže kmetije na Srednjem vrhu. Tod si ne morejo olajšati dela s kosilnicami, večkrat si ne morejo pomagati niti z vozmi. Kmetje žive od izkupička od prodanega lesa, kajti zemlja je skopa. — Foto: D. Sedej

Kjer zemlja skopari

Trdo življenje višinskega kmeta na Srednjem vrhu nad Gozd-Martuljkom

Dobro uro hoda je od Gozd-Martuljka do Srednjega vrha. Strmo v hrib vijuga makadamska cesta vse do vrha, kjer se razširi v majhen parkirni prostor in nadaljuje v več kolovoznih poti. Tod kraljuje mir, spokojnost in lepota narave, ki je v okvir Spika in drugih gora zares enkratna.

Vas šteje nekako dvajset hiš, ki so z nekaj izjemami skoraj vse oddaljene od ceste po nekaj kilometrov. Na Srednjem vrhu nimajo ne trgovine in ne gostilne, le Zveza prijateljev mladine iz Šiške ima tod svoj počitniški dom. Se pred drugo svetovno vojno so semkaj radi zahajali izletniki, danes pa turistov ni ne poleti in ne pozimi. Na Srednjem vrhu so zrasle le tri počitniške hišice.

Nikoli ni primašala nič dobrega. Kmet na Srednjem vrhu ne hrani le starin, zelo živo je tudi ustno izročilo.

ZIVIMO OD LESA

Pri »Kocjanu« sta se stiskala za kmečko mizo dva fantični petih let, 46-letni gospodar Franc Robič pa je redkobesedno pripovedoval: »Od 40 do 50 ha gozda ima na Srednjem vrhu skoraj vsak kmet in nekaj živine v štali tudi. Obdelovalne zemlje je bolj malo, opustili smo rez in koruzo, na poljih sadili

Franc Robič

mo le nekaj krompirja in ječmena. Mleko in sir imamo le za domače potrebe.

Hudo je, ker moramo zaradi hribovitega predela znositi večino kar na ramenih ali z vozom. Davka smo oproščeni, pa vendar moramo trdo delati, da lahko živimo.

Včasih je bilo na Srednjem vrhu veliko več kmetov kot danes. Večina se odseljuje, otroci zapuščajo stare in kmetije. Na domačijah po Srednjem vrhu je bilo vedno zelo veliko otrok, pri nas nas je bilo devet in le jaz sem ostal na kmetiji. Včasih nismo imeli elektrike, danes je bolje, čeprav je včasih še vedno zelo slaba napetost. Vsak kmet ima svoj vodovod. Zaradi oddaljenosti od Gozd-Martuljka imamo posebno pozimi veliko težav, saj morajo otroci dobro uro gaziti do Gozd-Martuljka, kjer sedijo na avtobus in se odpeljejo v Kranjsko goro v šolo. Poleti prihaja semkaj pošta redno vsak dan, pozimi pa le dvakrat na teden.«

SRIHTA PRI SMOLEJU

Mertelj Angela in Vida sta bili sami doma, moški so se porazgubili po dnevnih opravilih:

»Težko je, ker pri nas kosilnica skoraj ne pride v poslov zaradi strmih pobočij. Prodajamo malo, nekaj navrže le izkupiček od prodanega lesa.«

Res je, da so hiše na Srednjem vrhu zelo stare, naša na primer več kot 300 let. Ko smo jo nekoliko obnavljali,

smo odstranili skalo, ki je stala pred vhodnimi vrati in na kateri je bila vsekana letnica 1651. Na Srednjem vrhu so vedno prihajali zbiralci starin in ljudje so že marsikaj prodali, predvsem stare skrine in zibelji. Zanimiva je zgradba v obliki templja, Bukovje ji pravimo, kjer se je pred biriči, kakor pravi ustno izročilo, dvanaest let skrival neki domačin. Bukovje je pod spomeniškim varstvom. Pri nas pa imamo še na usnje pisano pogodbo v gotici, staro nekaj stoletij, »srihtat« se ji pravi. Hranimo pa tudi ženitvena pisma in pogodbe iz leta 1802, ki so vsa pisana v gotici.

Pri nas smo pred vojno vedno imeli turiste, ki so hodili redno tudi po deset in več let. 26 dinarjev so plačevali za celodnevno oskrbo in zelo so bili zadovoljni. Na Srednjem vrhu bi jih seveda radi tudi zdaj sprejemali, a kaj, ko je treba v obnovu in pripravo turističnih sob vložiti toliko denarja in truda. Mi zdaj obnavljamo hlev, pa še s tem imamo precej težav, saj poleti skorajda ni časa, pozimi pa se zidati ne da. Pa tudi s samim kmetijstvom imamo toliko dela, da smo mu komajda kos. Zemlja tod je trda in skopa, saj sije sonce le nekaj mesecev na letu, ostali del leta pa prekriva polja in travnike debela snežna odeja.«

IZVRSTEN ZRAK

Zveza prijateljev mladine iz Šiške je prevzela v upravljanje počitniški dom na Srednjem vrhu, ga nekoliko obnovila in zaposnila tod stalno oskrbnico Alojzijo Dobravcem.

Alojzija Dobravec

vec iz Šmartna pod Smarno gorou: »Dom smo obnovili in je zdaj v njem prostora za 75 ljudi. K nam prihajajo večinoma otroci iz Šiške, sprehajeli pa smo in bomo tudi več skupin otrok iz Danske in drugih držav. Ti prihajajo v Slovenijo v okviru zamenjava, ko naši otroci letujejo v drugih državah, tuji pa pri nas. Veliko časa sem že preživel po raznih kolonijah, vendar upravičeno lahko trdim, da hudo bolnim otrokom, posebno astmatikom, še najbolj prija zrak na Srednjem vrhu.«

Pozimi se otroci smučajo na okoliških gričih, poleti pa hodijo na izlete. Hrano in jedajo pripeljejo semkaj kmetje z vozovi, v domu imamo telefon. Najlepša je na Srednjem vrhu čudovita okolina in izvrsten višinski zrak.«

D. Sedej

Makadamska cesta na Srednji vrh zavije v ozko sotesko in se vzpenja v ostrih ovinkih vse do vrha. — Foto: D. S.

Inšpektorji v akciji

»Je že spet tu ta „nepridiprav“? Spet bomo plačevali. Nič ne pomaga. Bo že našel kako napako.“ Tako navadno govorijo — in ob tem tudi prekljinajo, seveda — gostinci, trgovci, vslisti, ki jih obišče sanitarni inšpektor. In ta »nadloga« v škofjeloški občini skupno z veterinarskim in tržnim inšpektorjem, tako so se zmenili zaradi lažjega dela, do obisil pre takne vse, kar mu pripada, še nekajkrat letno pa povsod opravi hitre preglede. In zakaj je sanitarni inšpektor trn v peti vsem trgovcem, gostincem ... Zakaj ti tako (ne)spôstljivo govorijo o njem? Trepaj pred njim. To me je zanimalo.

In zmenili smo se. Lepega dne smo sanitarni, veterinarski in tržni inšpektor ter moja malenkost odšli v akcijo. Cij? Nai bo Selška dolina, smo dejali. Ob odločitvi pa nismo imeli nikakršnih zlih namenov. Le tako je naneslo. Da pa ne bo nepotrebne hude krvi, bom imena posameznih našlih »postaj« raje zamolčal. Morda bo tako bolje? Pa četudi podobnosti niso izključene. Mogoče se bo celo kdo, ki ga nismo obiskali, ob pričujočem pisanku čutil prizadetega. Cel napak ne bi bilo to.

Premajhno skladišče

Prvi načrt nam je spodeljal. Bife ob cesti v Selški dolini, kjer se je prvič ustavil rdeči princ, je bil zaprt. Napis na njem: odprt od devete do triindvajsete ure, je torej brez pomena. Ob našem obisku je bila ura že skoraj deset. Nič ne del! Se bomo pa ustavili, ko se bomo vračali, smo sklenili.

Nismo šli daleč naprej. Ustavili smo se ob restavraciji večjega obrata v dolini. Sli smo skozi stranska vrata. »Bi lahko dobili šef?« smo

vprašali. Ni bilo treba dolgo čakati. Veterinarski in tržni inšpektor sta oblekla bele halije in se napotila v kuhinjo, tržni pa se je spoprijel s cennimi v bifeju. Prva ugotovitev: prostor za blagajno, kot že ob predhodnem pregledu, še vedno ni urejen. Kmalu nato sta se inšpektorja ustavila ob oknu, kjer je bilo na mizi razrezano meso za koso. Skozi šipe je z vso močjo pripekalo sonec. Meso je bilo segreto že do temperature sedemnajst do osemnajst stopinj Celzija. Zahteva? Čimprej urediti zaves na oknih. Ploščice na stebrih so okru-

šene, sta spet ugotovila »eksperta«. Pa še nekaj podobnih stvari je bilo. Sicer pa je treba reči, da sta jedilnica in kuhinja tu dobro urejeni. Nemara gostje pogresajo v restavraciji le nekaj obešalnikov. Veliko slabše je s skladišči. Tesna in še enkrat tesna so. Pisarna se uporablja kar za garderobo. Umivalnika ni. Pa nepravilnosti? Z mesnimi izdeki, zlasti so bile mišljene klobase iz masti, je treba bolje ravnavi. Košaro s kruhom je treba spraviti na polico. Odpadke na vozičku, ki zunaj čakajo po nekaj dni na soncu, je potrebno zapečljati v senco. Po prostorih pa tudi ni preveč pospravljen, saj odpadki čebule ležijo kar po tleh. To je dokaz, da za nered niso krivi le pretesni prostori. »Le poslušajte, ženske, da ne boste potem rekle, da sem nor, ko zahtevam red,« je uslužbenec poučil šef. Sanitarni in veterinarski inšpektor pa sta med tem že beležila v zapisnik vse napake, velike in majhne. Pa tudi tržni inšpektor ni ostal praznih rok. Kljub zamrznjenju so se cene nekaterim pihačam »odstalile«. In da bi bilo drugič vse prav, so odgovorni zaradi vzgoje morali plačati kazen. »Saj te še „policaj“ nikdar ne ustavi zastonj,« je neuzaljeno pripomnil šef.

Samo danes je tako

Tak je navadno odgovor prizadetih, ki jih obiščejo in-

šektorji. In tako je bilo tudi ob pregledu ene od trgovin. Že zunaj ni kazalo nič dobrega. Tla pred vratimi so bila okrašena in aranžirana s papirčki bonbonov, embalažo brezalkoholnih pijač in drugimi ustrezanimi pripomočki. Tri trgovke so zapičile pogled v štiri prišleke. »Pa vas je veliko danes,« se ni mogla vzdržati ena od njih. »Veliko, veliko, bomo pa lahko natancanje pregledali,« ji nismo ostali dolžni in morda smo ji nagnali malo strahu v kosti. Vsaj zdeto se nam je, da številno ekipo gledajo kar z majhnim spoštovanjem, še posebno mene, ki sem »kontroliral« delo ostalih. Inšpektorja — sanitarni in veterinarski — sta ostre oči najprej zapičila v hladilnik, kjer so bili razpostavljeni mesni in mlečni izdelki. Ze ob zadnjem pregledu je bila šipa na njem ubita. Tokrat je sploh ni bilo. Ročno sta snela vrata in jih odnesla v skladišče. »Hladilnika ne boste uporabljali dokler ne bo novih vrat in ... izpraznite ga,« sta bila neizprosna. Potem pa se je vrstilo. V hladilniku sta našla neuporabne ostanke salame in sira, pokvarjen jogurt, načeto mleko v tetrapaku, na policah konzerve, ki jim je rok uporabnosti pretekel že pred letom, dvema, pokvarjene (plesnive) suhe slive, steklenice 1000 rož z usedlino in morda še kaj. Ce nisem vsega našel, naj mi bo oproščeno. Seveda je treba priznati, da trgovci vedno le niso vsega krivi. Nekaj pokvarjenega blaga jim že tudi pripeljejo. Naj povem še kaj? Lahko. Tržni inšpektor je odpril, da tehtnice — niti ena od treh — niso uravnane. Sanitarni je pobrskal po predalih, ki že lep čas niso videli krtače. Pralni praški so bili preblizu jestvin. Trgovke so vse napake hitro odpravljale. Še posebno prizadetna je bila najmlajša, ki je ves čas neutrudno pometala. Celo pred trgovino, ko smo odhajači. Ta, sem si mislil, menda je še vajenka, pa zaslubi pohvalo. Spet so »zli možje« zapisali zapisnik in spet je bilo treba plačati kazen. Pa saj je bilo samo danes tako ... Res, morda bo bolje, ko ne bodo prostori tako tesni, ko bo nova trgovina. Lahko upamo?

Dober dan, kuža!

Spravili smo se nad privatnika, gostilničarja. Sila nevljudni smo bili. Takole kmalu popoldne pa jo širje »ne-

poklicani« (nad vrat je označeno, da je nezaposlenim vstop prepovedan) primajhamo v gostilniško kuhinjo. Pri štedilniku se je grel kosmatinec, zaraščen kuža, nameč. »To pa ne bo nekaj prav. Bi lahko dobili gospodarja?« vpraša sanitarni dekle v kuhinji. Po stopnicah se je primajal možak, že po videzu Šaljivec. »Prvič je bil danes pes v kuhinji. Le kako se je lahko to zgodilo? Ne, ne, to je nezaslišano.« V tistem hipu pa se je iz veže proti kuhinji usmerila še precej večja mrčina. Očitno je tudi ta »voljak« imel namen, da se med gozdom naših teles prebije do štedilnika. »Ven, ven ...« je začel kričati možak, »vama bom že pokazal, mrcini pasji! Samo še enkrat se prikažita!« In sta se. Očitno sta dobro navajena na kuhinjo.

Pri pregledu večjih napak nobeden od inšpektorjev ni ugotovil. Le prostori za kuhanje in shrambo niso ustrezali. Pa še krtača za česanje je sanitarni odkril v shrambi. »Ja, to se pa „bab“ češeo,« je pripomnil birt. Ni prostora. Ga jim bom že pripravil. Rekel pa sem jim že velikorat, nai to nesejo stran.

Glede prostorov pa je res tako. Ce ne bo kazalo na gradnjo novega gostinskega objekta, jih bo mogel omenjeni gostilničar prav kmalu preurediti.

Kazen je plačal tudi ta, čeprav je vedel našeti vse gostilne, kjer imajo pse. Pa to tudi drži. Le v kuhinjo jih verjetno ne pustijo povsod.

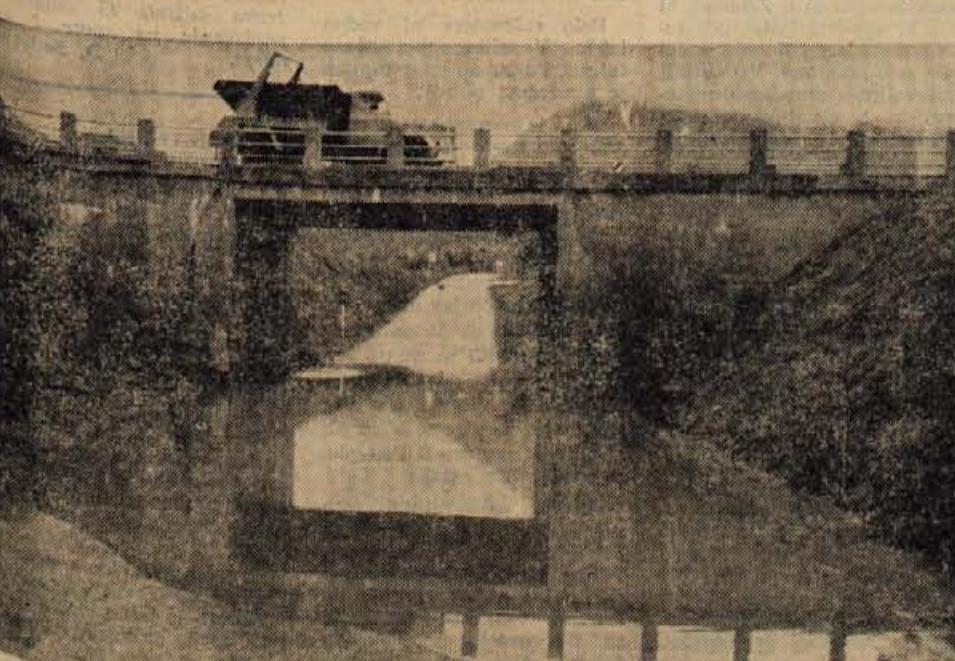
Brez kazni

Za konec je bilo prihranje presenečenje. Presenečenje v pravem pomenu besede. Splačala se je dolga pot do zadnje točke — gostilne v precej oddaljenem kraju. Za oznako bi lahko uporabil vse presežnike in še bi bil morda, če bi gledal na druge, neurejene in zamazane lokale, kričičen. Točilnica je snažna in čista, kuhinja brez vsake smeti, klet brez navlake. Vse na svojem mestu, na svojem prostoru. Človek z veseljem poje naročeno. Po pripovedovanju inšpektorjev gostilničarka že lep čas ni plačala kazni. Vas zanima, kje je gostilna? Tudi to mora ostati skrivnost. Morda se jo bomo z imenom spomnili kdaj drugič.

Vsek natancen pregled trajala nekaj več kot dve uri. Zato je res kar težko, da bi ostrom očem inšpektorjev ušla vsaka najmanjša napaka, hiba, Mesta, kjer se bolj pogosto odkrivajo napake, so bolj na udaru. To so zaupali inšpektorji. Zato bodo prav gotovosti, ki bodo večkrat na se znamu »grešnikov«, tudi večkrat kontrolirani. Kazni pa se stopnjujejo. In še ugotovitev. Kaj bi bilo, če ne bi bilo urejenih omenjenih služb, ko pa se v naši ljubi domovini kljub ostrom kontrolam dogajajo čudne stvari. Verjetno bi bili lahko brez besed ...

J. Govekar

Ijubljanska banka

Pred kratkim smo pisali o zaprtem podvozu v Bistrici pri Naklem. Nič bolje ni tudi v radovljiskem podvozu. — Foto: F. Perdan

Zelenica - biser smučarjev

Ko v dolinah skopni sneg in prebudi pomladno sonce prvo cvetje, je Zelenica nad Ljubeljem še vedno pod debelo snežno odojo. Sneg leži na njenih pobočjih skoraj pol leta in ves čas so pobočja od Zelenice pa do Ljubelja kot mrvavljišče. Tisti, ki pridejo na Zelenico, upravičeno trdijo, da je Zelenica pravi biser belega športa.

Na Ljubelj vodi dobra cesta, lepo speljana skozi ozko dolino, ki se na nekaterih mestih zoži v sotesko. Po cesti pripelje vsak dan okoli tisoč vozil, ob sobotah in nedeljah pa se število vozil močno poveča. Del teh vozil se ustavi na parkirnem prostoru na Ljubelju. Sprejme lahko petsto avtomobilov. Ob sobotah in nedeljah pa pripelje takojekratnih konjičkov, da je parkirni prostor premajhen in si morajo poiskati zasilni prostor na stari ljubeljski cesti. V letošnji sezoni je bil dosežen rekord v številu parkiranih avtomobilov preteklo soboto, in sicer 980 avtomobilov. Vsa množica ljudi se zliva proti spodnjim postaji sedežnice. Vrsta pred blagajno ni pre dolga. Cena za vožnjo na Zelenico in nazaj je en star tisočak. V nekaj minutah premaga žičnica 1134 metrov dolgo vzpetino in že si na Vrtači. Dom je zaprt in zapuščen, čeprav je sezona na višku. Ce se želiš okrepati, je najbolje, da se usedeš na sedežnico in se prepelješ na Zelenico.

V majhni dolini je dom Zelenica last PD Tržič. Okoli

doma mrgoli staro in mlado. Nekateri se izpostavljajo višinskemu soncu, nekateri stojijo in čakajo, da pridejo na vrsto pri vlečnicah, nekateri pa se gnetejo v domu. Najbolje se godi tistim, ki se sončijo in si nabirajo »vidne rezerve« za muhasto vreme. Krajsi konec pa so potegnili tisti, ki so se napotili v dom, da se okrepečajo. Izbor alkoholnih piča je kar zadovoljiv, brezalkoholno piča pa se težko dobri. Čeprav stoji dom na višini 1544 metrov nad morjem, cene niso previsoke in si PD Tržič ne bo ustvarilo posebnega izkupička. Človek bi lahko dejal, da si tega niti ne želijo. Kajti dom na Zelenici je odprt samo ob sobotah in nedeljah. Med tednom je zaprt.

Ko sem se prerinil v dom, ki daje prijeten občutek domačnosti, sem naročil turško kavo, pri šefu strežbe pa razgovor z njim. Kavo sem dobil, na razgovor sem pa čakal debelo uro in ker še vedno nisem prišel na vrsto, kot mnogi otroci ki so želeli sadne sokove, sem odšel. Namenil sem se, da poiščem vodjo gorske reševalne službe Mar-

jana Salbergarja. Ko sem ga iskal med pisano množico smučarjev, sem izvedel, da je pravkar odsmučal proti spodnji postaji sedežnice in da se bo kmalu vrnil.

Pridružil sem se skupini smučarjev iz Ljubljane in Novega Sada. Zanimalo me je njihovo mnenje o smučarskih terenih in o Zelenici, ki naj bi predstavljala tudi turistični center. Mnenja so si bila zelo podobna. Vsi so bili zadovoljni s smučarskimi tereni in z obratovanjem sedežnice in vlečnice. Navdušeni so bili nad edinstveno lepoto Zelenice. Pritoževali pa so se nad neorganizirano delu v gostinske posilki.

Pozornost sta mi zбудila dva fanta reševalne ekipe, ki sta pripravljala reševalni čoln in se nato spustila proti Vrtači. Izvedel sem, da se je zgodila na pobočju nad Vrtačo nesreča. Nekdo si je zlomil nogo. Tudi jaz sem se napotil v dolino. Tam sem v pisarni GRS Tržič našel vodjo reševalcev Marjana Salbergarja. Rad se je odzval razgovoru, čeprav je imel malo prostega časa. Kajti pripravljal je vse potrebno za svoje fante, ki bodo zvečer odleteli z Brnika v Aten. Njihova naloga je raziskati neprehodno področje, koder se je zgodila letalska nesreča našega letala. Marjan je pričel pripovedovati:

Zdaj, ko je v večini naših zimskih športnih središč kot v Kranjski gori in drugod tople pomladno sonce stopilo še zadnje krpe snega, se tisti, ki se kar ne morejo ločiti od smuči in vijuganja in tisti, ki ljubijo predvsem smučarijo v prijetnem soncu, odpeljajo na Vogel in druga naša visokogorska smučišča.

Tisti, ki so se v nedeljo podali na Vogel v trdnem prepričanju, če, vti drugi v Planico, jaz pa na Vogel, so bili kar malce razočarani. Očitno je bila lepa nedelja preveč vabiljiva in prijetnosti Vogla preveč privlačne, da se ne bi napotili v Bohinj številni ljubitelji smučanja. Vrsta za karte za nižalno žičnico pred spodnjo postajo je bila v dopoldanskih urah dolga nekaj deset metrov, pa tudi vrste čakajočih smučarjev pred žičnicami in vlečnicami na Voglu niso bile dosti krajev kot ponavadi.

Za Vogel nekako velja, da je treba že nekaj časa pred obratovanjem žičnice stati v

»Delo naše službe je organizirano. Vsi člani se zavedajo pomembnosti našega dela. Reševalna ekipa šteje štirinajst članov. Dela je kar dosti. V letosnjem letu se je zgodilo tridešet poškodb, da zlaključka sezone pa se bo število verjetno še povečalo. Vsak dan delata dve ekipi po dva reševalca in dr. Robič.«

Delo reševalcev ni vednolahko. V veliki napetosti so takrat, kadar se sneg topi in je nevarnost plazov.

»Ko je nevarnost plazov, zapremo smučišča na ogroženih področjih za toliko časa, da s topovi razstrelimo plazove. Posamezni smučarji, ki ne poznajo nevarnosti plazov, predstavljajo za nas največjo nevarnost. Zgodilo se je, da skupina smučarjev ni upoštevala znakov, da je smučišče zaprto. Spustili so se po strmini in sprožili plaz. Na veliko srečo ni bilo nesreče. Par smučarjev je plaz zajel in jih le nekaj časa nesel. Pod plazom ni nikje ostal.«

Marjanu se je mudilo, zato svet se poslovila. Odšel je na Zelenico, jaz pa nazaj proti Tržiču. S seboj sem odnesel vse polno vtišov, ki jih da Zelenica vsakemu obiskovalcu. Če pretehtamo slabe in dobre vtiše, se vsekakor tehtnica nagnje na svetlejšo stran.

J. Piškar

Pomlad na Voglu

vrsti, kajti uro pozneje začeti prihajati številni smučarji in obiskovalci. Tedaj je treba imeti potrebitnosti na pretek, da se vzdrži nekajurevanju. Vsi je nimajo na pretek, vendar kljub negodu in čakajo, kajti lepole smučišča in privlačnost Vogla premočno vznemirjajo in vabi.

Smuka je v okolju zasneženih hribov, kotlin in dolin izvrstna, predvsem zlitraj in dopoldne. Opoldne močno višinsko sonce omeha snežno dehoje in je smuka nekoliko težavnejša. Sicer pa je tedaj čas za kosilo v bližnjem hotelu ali koči. Mnogi posedojo kar pod smreke, uživajo v soncu in hrani iz nahrabnikov. Tedaj si manjško srčno zaželi ob žičnici in vlečnici večjega gostija in lenobnosti spletja svoje misli. Kako zares idealno bi bilo, ko bi v neposredni bližini smučišč postavili manjši brunarico z veliko teraso in neštetimi ležalniki! Ni, da bi se dodatno trudil in ne prezel po strmem hribu tja do hotela, kjer je prevelika trdrovratna (beri: lenim) stoljubno ponudijo ležalnik rice podjetja Etol iz Celja...«

Na Voglu so smučarski tedeni primerni za začetnike in za tiste, ki smučarske zavodne karte za vse sedežnice in voženj velja 50 dinarjev, kupite pa lahko tudi kar za 25 din, 45 din in za 10 dinarjev. Vožnja na sedežnice velja okoli 3 dinarjev. Za vožnjo na Vogel in nazaj je treba odštetiti 15 dinarjev, parkiranje pa stane 2 dinarja.

D. Sedel

KMETIJSKA ZADRUGA BLED
na podlagi 69. čl. statuta zadruge razpisuje prosto delovno mesto

računovodje

Pogoji:
kandidat mora imeti poleg splošnih pogojev še višjo strokovno izobrazbo finančne smeri ali ekonomsko srednjo šolo in določeno prakso na enakem ali podobnem delovnem mestu.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovni usposobljenosti je treba vložiti do 15. aprila na upravo Kmetijske zadruge Bled. Stanovanje ni zagotovljeno.

Kako odpraviti prhljaj?

Prekomerno luščenje kože lasišča (prhljaj) je pogost pojav. Luščenje je lahko tako močno, da je lasišče z luskami kar posuto. Poleg srbenja, ki ta pojav pogosto spreminja, moti prizadete osebe predvsem neestetski izgled lasišča; pri obilnem prhljaju se nabirajo luske celo na obleki, na ramenih.

Prhljaj je suh ali masten. Masten je največkrat združen s preveč mastnimi lasmi. Pri prhljaju gre za dve bolezni dogajanja; za posledico motenj pri poroževanju kože povrhnice, mastno lasišče pa je v večini primerov posledica motenj pri delovanju žlez lojnici. Tako spremenjena koža se rada okuži; za alergične procese je bolj dojemljiva.

Vzroki za obolelost lasišča so različni. Zelo odločajo hormoni, obremenitve živčnega sistema in tudi dednost. Prhljaj sam često spravljam v zvezo z raznimi mikrobi, ki jih najdemo na lasišču teh bolnikov. Mnogi primeri kažejo, da gre lahko pri prhljaju tudi za določeno infekcijo lasišča, ki nastopa kot kofaktor pri nastanku prhljaja. Nekatere paciente omenjam, da so dobole prhljaj ali ponovitev prhljaja pri obisku v frizerskem salonu, po uporabi določenega glavnika in podobno.

Na tržišču je dandanes že kar precej šamponov, vodic in losionov, ki obljuhajo izgubo prhljaja. Najpogosteje s temi sredstvi ne dosegemo dosti več kot z običajnim umivanjem glave. Prhljaj za zelo kratek čas izperemo iz lasišča, po nekaj dneh pa nam že spet dela preglavice.

Tovarna farmacevtskih, kemičnih in kozmetičnih proizvodov LEK je pred kratkim končala s kliničnimi testiranjami in dala na tržišče nov proizvod DUET losion proti prhljaju. Klinike so sprejeli raziskavo učinkov tega novega preparata sprva s precejšnjim nezaupanjem, že prvi poizkusi pa so pokazali, da gre za nenevadno uspešen preparat, saj je 25 % pacientov že po prvi uporabi odpravilo prhljaj tako da niti ponovna uporaba tega losiona ni bila več potrebna. Pri ostalih 75 % pacientov je uporaba DUET losiona proti prhljaju sicer pokazala dober ali celo odličen uspeh, vendar le ob ponovni uporabi preparata. Te osebe so kasneje uporabljale losion po vsakem tretjem ali četrtjem pranju glave. Zanimiva je bila ugotovitev, da so bili učinki DUET losiona proti prhljaju najboljši pri pacientih, ki so imeli največ prhljaja. Pri vsem tem so raziskave dokazale, da losion ohranja zdravo lasišče.

Novemu Lekovemu proizvodu je v prid tudi preprosta uporaba. Na dobro šamponirano in nato izprano, vendar še mokro lasišče boste nanesli približno za dve jedilni žlici losiona in ga s prsti razdelili po lasišču. Losion bo učinkoval od 5 do 10 minut, nato boste lasišče izplaknili z vodo in osušili.

Klinično poročilo, ki so nam ga pokazali v Leku, se zaključuje: osebe, ki bi jim preparat v začetku pomagali, kasneje pa bi bil povsem brez učinka, v naši 10-mesečni raziskavi nismo srečali.

Presenečenje iz Šeširja

Prišla je pomlad in z njo topli dnevi. Še malo pa bomo zakorakali v poletje. In prav za tople dni, za dopuste ob morju in v planinah ali za večerne sprehe, so nam v tovarni klobukov Šešir v Škofji Loki pripravili presečenje. Že kmalu bomo lahko izbirali med lepimi modeli klobukov za poletje. Kolekcijo so pripravili pod vodstvom modne kreatorke inž. Vere Bricelj-Mlakarjeve. Z njo sem se pogovarjala o tej novosti na našem trgu.

»Kakšne klobuke oziroma kape priporoča letosna moda in kaj ste pripravili v Šeširju?«

»Za poletje so zlasti moderne velike barete, Dior klobuki z velikimi krajeci, kape s ščitniki in pa seveda mornarske kapice, ki se bodo lepo ujemale z oblekami v mornarskem stilu in jim visoka moda daje letos prvo mesto. Moderna je bela barva, rdeča, rumena, zlasti pa črtasti in cvetlični vzorci. Med materiali pa je močno zastopan frotir, platno in blue-jeans, ki je zelo moderen za kostime. Kap in klobuk iz tega materiala bodo zlasti vesela mlada dekleta, ki se navdušujejo za kavboje.«

V Šeširju smo pripravili skoraj 150 modelov pokrival, a smo jih morali precej izločiti iz proizvodnje. Cene imamo zamrznjene, z izgubo pa jih ne moremo delati. Pripravili smo tudi otroško kolekcijo klobučkov za fantke in

deklice. Morda še ta zanimivost, da bosta mamica in hčerka lahko nosili enak klobuk.«

»Kje dobite ideje?«

»Vsako sezono obiščem velike sejne mode v Torinu in Parizu. Modo pa zasledujem tudi po modnih revijah. Tako dobim ideje. Modelle seveda ustvarjam sama. Vsako leto pa kreiram tudi nekaj svojih modelov.«

»Se vaši klobuki ujemajo z evropsko modo?«

»V svetu mode ne zaostajamo, prav tako ne po kvaliteti. Tudi v ceni smo še vedno konkurenčni. To so nam potrdili tudi trgovci v tujini. Seveda pa pri nas ne izdelujemo ekskluzivnih modelov. Izdelava bi bila draga in zahtevala pa tudi prodali bi jih težko.«

L. Bogataj

Inž. Vera Bricelj-Mlakarjeva

Romana Lakota potuje v Španijo

Na sobotnem plesu v Kazini na Jesenicah, ki ga je pripravila v sodelovanju nekaterih tovarna Ilirija-Nartalas iz Ljubljane in organizirala poslovnačica Murke Supermarket Jesenice, je žirija kot najboljšo lasuljo ocenila lasuljo Claudio s prameni, ki jo je nosila obiskovalka Romana Lakota z Jesenice. Najlepšo lasuljo je nagradilo podjetje Inex turist Jesenice

z avionsko kartou v Španijo, podelili pa so še pet dragocenih drugih nagrad.

V polni dvoran Kazine so priredili tudi revijo dvajsetih lasulj v modnih barvah, goste je zabaval zabavni ansambel Miha Dovžana s pevko Ivanko Krašovec. Prireditve je zelo uspela, saj je tekla nemoteno, v prijetnem vzdušju in ob okusni ureditvi prostorov.

D.S.

ŽIVILA V PLANICI — Veletrgovina Živila Kranj, ki ima v zgornji savski dolini 8 trgovin, je imela tudi svoj paviljon na prireditvenem prostoru v Planici. V pripravah in preskrbi številnih obiskovalcev je delalo 30 članov kolektiva. Da je bil paviljon vsak dan dobro založen, so morali šoferji Živil že v zgodnjih Jutranjih urah na pot iz Kranja v Planico. Zaradi gostega prometa pa so se vračali šeče zvečer. Skratka, povedali so, da so imeli precej težav, vendar so zadovoljni številne obiskovalce in tako priznali, da je prireditve tuili po tej plati dobro uspela. (A. Z.) — Foto: F. Perdan

Tržičani bo do poskrbeli za čistočo

Turistična zveza Slovenije je letos pobudnik akcije Očistimo Slovenijo. Akcija bo zajela sleherno občino, koder se bo izvajala po krajevnih skupnostih.

Za očiščevalno akcijo v tržički občini so že stekle priprave. Akcija se bo začela v krajevni skupnosti mestno-center. V ta namen imajo že ustanovljeno stalno komisijo. Komisija si bo skupno s sanitarnim inšpektorjem iz Kranja ogledala mesto. Koder bodo naleteli na mesta, ki ne bodo ustrezala higieniskim normativom, bodo ukreplali. Sanitarni inšpektor bo na kraju samem izdal kršilcu higieniskih normativov odločbo, ki bo vsebovala rok, do katerega se mora odstraniti nesnaga. Kdor ne bo upošteval odločbe, bo predan v nadaljnji postopek sodniku za prekrške. Z očiščevalno akcijo bodo začeli 30. marca in bo trajala do 3. aprila. Akcija se bo razširila iz mesta v posamezne krajevne skupnosti v občini in bo potekala vse leto.

-Jp

Kranj CENTER

29. marca angl. barv. film OCIVIDECK (ATENTAT NA MALTU) ob 16., 18. in 20. uri

30. marca ital.-špan.-nemški barv. CS film LEGIJA PREKLETIH ob 16., 18. in 20. urti

31. marca ital.-špan.-nemški barv. CS film LEGIJA PREKLETIH ob 16., 18. in 20. urti

Kranj STORZIC

29. marca italij. barv. film MRTEV ALI 2IV ob 16., 18. in 20. urti

30. marca angl. barv. film OCIVIDECK (ATENTAT NA MALTU) ob 16., 18. in 20. urti

31. marca angl. barv. film DEVICA IN CIGAN ob 16., 18. in 20. urti

Tržič

29. marca amer. barv. film HEROJI FORT APACA ob 18. in 20. urti

Kamnik DOM

29. marca premiera amer. barv. filma JOHN IN MERY ob 18. in 20. urti

31. marca premiera amer. barv. filma JEZDEC BREZ MILOSTI ob 18. in 20. urti

Bled

29. marca amer. barv. film ZID 2ELJA ob 17. in 20. urti

30. marca amer. barv. film ZID 2ELJA ob 17. in 20. urti

Radovljica

29. marca amer. barv. film NE DRAZI KAVBOJA, DOCKER LJUBI ob 18. uri, jugoslov. barv. film MOJA NORA GLAVA ob 20. urti

30. marca amer. barv. film LJUBIM SVOJO ZENO ob 20. urti

31. marca italij. barv. film PERVERZNA ZGODBA ob 20. urti

Skofja Loka SORA

29. marca italij. barv. film TIGRICA ob 18. in 20. urti

30. marca amer. barv. film VECER NASLEDNJEGA DNE ob 20. urti

31. marca amer. barv. film VECER NASLEDNJEGA DNE ob 18. in 20. urti

Železniki OBZORJE

29. marca franc. barv. film BORSALINO ob 20. urti

31. marca italij. barv. film TIGRICA ob 20. urti

Jesenice RADIO

29. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

30. marca švicarski film HEIDI

31. marca franc. barv. film POSODI ZENO PRIJATELJU

Jesenice PLAVZ

29. marca švicarski film HEIDI

30. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

31. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

Dovje Mojstrana

29. marca amer.-ital. barv. CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME

Kranjska gora

30. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

Javornik DELAVSKI DOM

29. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

Dovje Mojstrana

29. marca amer.-ital. barv. CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME

Kranjska gora

30. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

Javornik DELAVSKI DOM

29. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

Dovje Mojstrana

29. marca amer.-ital. barv. CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME

Kranjska gora

30. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

Javornik DELAVSKI DOM

29. marca italij. barv. film ALI BABA IN SVETA KRONA

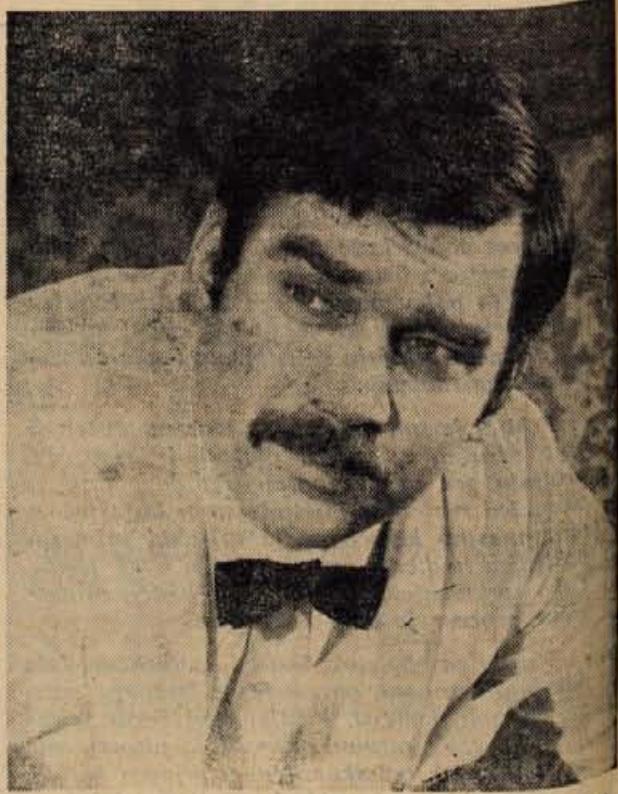
Dovje Mojstrana

30. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

Javornik DELAVSKI DOM

29. marca italij. barv. film DJANGO PROTI SORTANI

Dovje Mojstrana

Na kranjsko filmsko platno prihaja presenečenje jugoslovanske filmske proizvodnje v letošnjem letu, film z rekordnim številom gledalcev — Lov na jelene.

Slikar, književnik in režiser Fadil Hadžić, ki je s svojim delom stalno prisoten na našem vsakdanjem življenju, je prednesel na filmsko platno — pred javnost snov, ki je hrabroza nas nova.

Film pripoveduje zgodbivo Ivana Sušnjarja, ki je dva dni po osvoboditvi leta 1945 kot politični begunec odšel v Avstralijo. Ljubezen do rodnega kraja ga je po 25 letih pripeljala domov. Njegova vrnitev je vznemirila prebivalce vasi, kajti so bili prepričani, da je sodeloval z okupatorjem.

In kako naj sedaj ta človek dokaže svojo nedolžnost? Začne se težak, vznemirjajoč dialog med »lavecem« in »seljanom«, dialog, ki preide s filmskega platna gledalca, ki je razumljiv in zanimiv vsakemu. Gledalcu daje možnost, da zato kaže pričige v dvorani luč. In prav to je v naših filmikih velika redkost.

Ljudje, ki gledajo film, so navdušeni, navdušeni nad sočobno, vedno aktualno temo filma, navdušeni nad režijo in seveda tudi nad odlično igro.

Fadil Hadžić je za svoj film izbral odlično igralsko ekipo. V vlogi skromnega in poštenega povratnika, ki kljub vsem težavam vztraja, trdno prepričan, da v lastni domovini ne more biti krv brez krvide, nastopa celjski igralec Sandi Krošl. Dušoviti natakar, ki spravlja v smeh gledalce, je prijavljen Boris Dvornik. V ostalih vlogah nastopajo še Franjo Majetić, Miha Baloh, Relja Bašić, pevka narodnih pesmi Silvana Armenulić.

Najboljša ocena za film pa je prav gotovo odziv publike in to je Lov na jelene dosegel.

Predstave od 1. do 9. aprila v kinu Center.

Podjetje USLUGA STRAŽIŠČE, Seljakova 7 Kranj razglaša sledeča prosta delovna mesta:

1. delavke za pralnico in kemično čistilnico

strojno pranje in likanje, stalna zaposlitve;

2. blagajnika - administratorja

z znanjem strojepisa 3 do 4 ure dnevno;

3. delavca

za zunanjia dela 3 ure dnevno.

Pogoji po statutu podjetja.

Prošnje vložite do 8. aprila v pisarni podjetja, Seljakova 7.

potrebuje

VEČJE ŠTEVILA DELAVEV

v starosti od 18 do 35 let za delo
v proizvodnih delovnih enotah

Nudimo:

- organizirano uvajanje in usposabljanje
- osebni dohodek v višini od 1800 do 2500 din.
- možnost napredovanja.

Delo v treh izmenah.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z odslužnim vojaškim rokom.

Možnost zaposlitve takoj!

Kandidate vabimo, da se osebno zglasijo ali pošljajo prijave kadrovski službi podjetja najkasneje do 7. aprila.

Prešernovo Gledališče

Predstave občinske revije

Naša beseda 72

SREDA, 29. marca ob 17.

uri — Arthur Fauquez: AM-

BROSIO KRADE CAS; upri-

zori osnovna šola Stane Za-

gar iz Kranja;

CETRTEK, 30. marca, ob

15. uri — Kristina Brenkova:

MACEHA IN PASTORKA;

uprizori osnovna šola Stane

Mlakar iz Šentjurja; ob 17.

uri — Ivan Cankar: KRALJ

NA BETAJNOVI; uprizori akti-

ativ ZMS iz Trboj;

PETEK, 31. marca, ob 10.

uri — Ivan Ribičič: PALCKI;

ob 15. uri — A. E. Greidanus:

HODL DE BODL ali DVE

VEDRI VODE; uprizori osnovna

šola Davorin Jenko iz Cerkelj;

SOBOTA, 1. aprila, ob 15.

uri — RECITAL IZVIRNIH

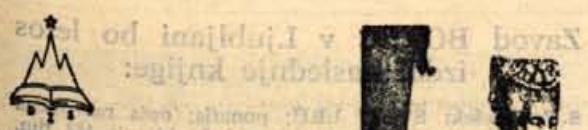
PESMI; uprizori osnovna šola

Lucijan Seljak iz Kranja;

ob 17. uri — Pavel Golia:

JURCEK; uprizori osnovna

šola Simon Jenko iz Kranja.

Pravkar sta izšla tretji in četrti roman iz ciklusa **CAROVNICA** Z ČRIČA:

TEKMICA MARIJE TEREZIJE — I. knjiga

TEKMICA MARIJE TEREZIJE — II. knjiga

DVORNE SPLETKE — I. knjiga

DVORNE SPLETKE — II. knjiga

V OBEH ROMANIH PISATELJICE ZAGORKE SE PRIZORISCE DOGAJANJA PRESELI NA AVSTRIJSKI CESARSKI DVOR. BRALEC SRECA VECNO ZASKRBLJENO CESARICO MARIJO TEREZIJO, ŽENSKO NENAVADNE TRMOGLAVOSTI IN NEDOSLEDNOSTI, NJENEGLA VLADARSKEGA ZADOVOLJSTVA NE KALIJO SAMO POLITICNI SKANDALI, TEMVEC TUDI PROBLEMI V DINASTII SAMI. KNIGE SO BILE NAPISANE Z MOJSTRSKO ROKO IN LJUBITELJEV VZNEMIRLJIVIH ROMANTICNO PUSTOLOVSKIH ROMANOV NIKAKOR NE BODO RAZOCARALE.

CENA ZA KNJIGI TEKMICA MARIJE TEREZIJE I—II JE 130 din,

ZA DVORNE SPLETKE I—II pa 110 din.

HKRATI ZALOŽBA OPOZARJA, DA IMA NA ZALOGI LE SE OMEJENO STEVILO PRVIH DVEH ROMANOV:

SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU — I. knjiga

SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU — II. knjiga

MALLEUS MALEFICARUM — I. knjiga

MALLEUS MALEFICARUM — II. knjiga

Cena za knjige Skrivnost krvavega mostu I—II je 96 din, za Malleus maleficarum I—II pa 104 din.

Knjige so na voljo v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe, naročila pa sprejema tudi uprava na naslov

**DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, MESTNI TRG 26**

Ijubljanska banka

**Konfekcija
MLADI ROD Kranj
Pot na kolodvor 2**

sprejme

**1. 10 delavk za priučitev
za šivilje**

Priučevanje bo v obratu Trstenik.

2. vodjo skladišča gotovih izdelkov

Pogoj: končana trgovska šola z dve- ali triletno prakso v trgovini
Prednost imajo ženske.

OD so določeni s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov na osnovi samoupravnih sporazumov. Prevoz na delo v celoti povrnemo.

Interesenti naj se zglašijo v tajništvu, kjer lahko dobijo ustne informacije.

**Komisija za volitve
KLAVNICE in MESARIJE
BOHINJSKA BISTRICA**
razpisuje prosto delovno mesto

direktorja

Kandidati morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

VK mesar s 5-letno prakso na tem delovnem mestu ali
KV mesar z 10-letno prakso na tem delovnem mestu.

Ponudbe z dokazili o strokovnosti sprejema komisija za volitve pri podjetju 15 dni po objavi razpisa.

Tovarna čipk,
vezenin
in
konfekcije

Vezenine
BLEED

**Tovarna čipk, vezenin in
konfekcije Bled
objavlja prosto delovno mesto**

**devizno finančnega referenta
v zunanje trgovinskem sektorju**

Pogoji:

- a) višja šola — ekonomist ali drug ustrezen poklic;
- b) znanje enega tujega jezika in obvladovanje znanje trgovinskih predpisov;
- c) 5 let prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu.

OD po pravilniku o OD. Stanovanj ni na voljo.

Kandidati naj vložijo prošnjo na naslov Vezenine Bled, komisija za kadrovska vprašanja in prošnji priložijo ustrezno dokumentacijo s potrdilom o nekaznovanju. Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po objavi oglasa.

TRIGLAV KONFEKCIJA KRAJN

Vabimo vas na ogled novih modelov ženskih oblek v naši prodajalni

KŽK Kranj
obrat Kmetijstvo
objavlja javno licitacijo za prodajo
osnovnih sredstev:

3. aprila ob 8. uri v mehaničnem servisu Šenčur:

- SILAŽNE KOMBAJNE
- ENOOSNO PRIKOLICO
- PLUGE
- KOMBI IMV-1000
- OBRACALNIKE
- SILOREZNICO EPPLE
- RAZNE DRUGE STROJE

3. aprila ob 11. uri v Lahovčah št. 56 pri Šuntarju:

- SKEDENJ
- SUPO
- SVINJAK

31. marca ob 8. uri v Hrastju št. 19 pri Brodarju:

- HLEV

Interesenti morajo pred licitacijo položiti 10 % var-
ščino.

OBVESTILO!

Podjetje USLUGA Kranj,
Seljakova 7

OBVESČAMO cenjene stranke, da vse prinešene predmete v kemično čiščenje in vulkanizacijo oddane do 31. 12. 1971 dvignejo do 30. 4. 1972.

Nedvignjeno blago podjetje izloči in zanj ne odgovarja več.

Zavod BOREC v Ljubljani bo letos izdal naslednje knjige:

S. Podbevšek: SVEITI URH; ponatis; opis razvpitega belogardističnega morišča pri Ljubljani; 182 din.

J. F. Stelner: TREBLINKA; pokol 800.000 Židov in iskanje odgovora na vprašanje, zakaj se niso upri; 134 din.

V. Kolar: LAČNI, TODA POGUMNI; prvo slovensko delo, ki obravnava naše vojne ujetnike leta 1941; 70 din.

J. Kruuse: ZLOCIN V ORADOURU; zgodba o požgani francoski vasi in vprašanje krivde; 84 din.

R. Bratny: VARSAVSKI UPORNIKI; varšavska vstaja julija 1944, junaska posameznikov in mednarodne spletke; 136 din.

K. Simonov: ZIVI IN MRTVI; iskanje odgovora na vprašanje, kdo je kriv za tragedijo v Rusiji leta 1941; 135 din.

V. Trinkaus: PRVI BATALJONI; delovanje prve zasavske čete in prvega štajerskega bataljona; roman; 158 din.

A. Joudni: ZIDJE IN ARABCI; sirijski publicist pojasnjuje stališče Arabcev do Izraela; 126 din.

R. Gott: GVERILA V LATINSKI AMERIKI; opis socialnih trenj in političnih gibanj v J. Ameriki; 162 din.

M. Hace: KOMANDIRJEVA POVEST; pripoved o življenju kmečkih ljudi med vojno vihro; 82 din.

A. Spear: SPOMINI; izalo in založilo ČGP DELO, toda prodajo posameznikom je prevzel BOREC; spomini Hitlerjevega ministra za oborožitev; oba dela 90 din.

J. Vidic: BEG Z MORISCA; ponatis; zbirka reportaž o dogajanju na Gorenjskem med osvobodilnim bojem; 129 din.

Vse knjige so vezane v platno. Dobite jih tudi na obroku pri področnih poverjenikih in pri upravi v Ljubljani, Beethovnova 10.

Ijubljanska banka

Pekč

pomlad
72

PROTEST

111 173

195 din

ZAHTEVAJTE PROSPEKT MODELov

mali oglasi*

PRODAM

Prodam šest tednov stare PRASICKE in semensko GRAHORO. Velesovo 14, Cerknje

1624

Prodam SEMENSKI KROM-PIR viktor. Glinje 3, Cerknje

1625

Prodam dve KRAVI in 400 kilogramov težkega VOLA. Podljubelj 8, Tržič

1626

Prodam kombinirano PEC za centralno kurjavo husqvarno 35.000 Kcal/h. Naslov v oglašnem oddelku

1627

Prodam jedilni KROMPIR brez gnojila. Naslov v oglašnem oddelku

1628

Prodam dobro ohranjen STEDILNIK gorenje na dra in premog ter motorno kolo MOPED z vetrobranom. Kranj, Cesta JLA 20

1629

VRTNICE — velikocvetne dobite v vrtnariji TUSEK, PODBREZJE. Mnogocvetne in popenjavk nimamo več

1630

Prodam večjo količino SE MENSKEGA KROMPIRJA igor (prvi letnik). Breg 9, Ko

1631

Prodam 170 kg težke SVIJNJO. Zalog 43, Cerknje

1632

Prodam 9 mesecev brejo TELICO ali zamenjam za BIKA in SEMENSKO GRAHORO. Zalog 42, Cerknje

1633

Prodam SEMENSKI KROM-PIR saski, Jama 3, Kranj

1634

Prodam GRAHORO. Luže 46, Senčur

1635

Prodam SEMENSKO GRAHORO. Suha 38, Kranj

1636

Prodam novo trivrstno, trikrat glašeno HARMONIKO z lesenim ohišjem. Groharjevo naselje, blok 4, Skofja Loka

1637

Prodam vprežno motorno KOSILNICO in vprežne GRABLJE. Brolih, Hotemaže 31, Preddvor

1638

Prodam SEMENSKI KROM-PIR desire in igor. Žabnica 23

1639

Prodam SEME črne dete-lij. Suha 4, Kranj

1640

MOTORNA VOZILA

Prodam FIAT 750, letnik 1967 v zelo dobrem stanju. Pavlovič, Gorenjesavska 17, Kranj

Oddam vrstni red za GS klub. Dobava v aprili. Bled, Bodešče 2

Prodam dobro ohranjen FIAT 750. Oman Pavel, Kranj, Benedikova 16, telefon 23-624

Prodam VW. Suha 5, Kranj

1646

Prodam FIAT 750, odlično ohranjen, starejši letnik. Zupan, Podljubelj 41, Tržič

Kupim dobro ohranjen WARTBURG. Telefon 23-624 Kranj

Kupim VW od letnika 1969 dalje. Plačam v gotovini. Jevšek Rudolf, Britof 209, Kranj

1649

STANOVANJA

Kupim skromno HISICO ali DVOSOBNO STANOVAJNE. Ponudbe poslati pod »vseljivo do poletja«

ZAMENJAM dvosobno komfortno STANOVANJE s centralno kurjavo v centru Ljubljane in dvoplolsobno komfortno STANOVANJE v Siški za dve enakovredni STANOVANJI ali hišo v Kranju. Kljice na telefon 55-746 Ljubljana vsak dan od 19. do 21. ure

Oddam dvosobno STANOVANJE v najem. Pogoj 8000 din predplačila. Informacije v tovarni Sava, obrat 1 vsak drugi dan na parne dneve od 18. ure dalje

Lepo SOBO oddam dvema dekletoma za majhno pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku

Zaročenca iščeta večjo SOBO ali SOBO in KUHINJO v Kranju ali bližnji okolici. Kavčič Dane, Zlatog polje 2, Kranj

Student išče SOBO v Kranju. Ponudbe poslati pod »student«

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tiski« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Tel. 21-835, 21-860; uprava lista, magazinska in naročniška služba 22-152, — Naročniška letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: bleda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Delavka nujno potrebuje opremljeno SOBO, najraje s souporabo kopalnice. Černik Ildika, tovarna Sava, obr. IV SKK, Kranj

Nujno potrebujem SOBO v Kranju. Informacije na telefon 85-572 — plačilni promet, Skofja Loka

Nudim SOBO in hrano ženski za pomoč v gospodinjstvu. Murgel Jožef, Praše 42, Kranj

Prodam nova OKNA: dve 125 × 162 z roleto, kletno okno 69 × 84 in BALKONSKA VRATA z roleto 83 × 246. Krščnik, Mestni trg 37, Skofja Loka

Prodam OPEKO monta 16 in nove GAJBICE. Hafnarjevo naselje 94, Skofja Loka

Prodam SIVALNI STROJ singer (krojaški). Veber Jože, Selca 61

Prodam TELEVIZIJO super ambasador 61 z garancijo. Sturm Matevž, Zali log 39, Zelezniki

Prodam FIAT 750, letnik 1967 v zelo dobrem stanju. Pavlovič, Gorenjesavska 17, Kranj

Katero MLADO DEKLE ali GOSPODINJA bi hotela dobro zasluziti? Varovala bi dve in pol letnega fantka 5 ur dnevnih v dopoldanskem času.

Oglas naj se na telefon 23-846 od 13. ure dalje.

V kemični čistilnici v Kraju zaposlim priučeno LIKARICO ali KROJACICO. Telefon 55-746 Ljubljana od 19. do 21. ure

AMD PODNART obvešča, da je pričetek tečaja za voznike A, B kategorije v nedeljo, 2. aprila ob 8. uri v domu AMD Podnart

1658

POSESTI

Prodam do prve faze do grajeno HIŠO. Poizve se v trafički Cerknje

1657

ZAPOSITIVE

Sprejemem MIZARSKEGA POMOCNIKA in VAJENCA. Pangerc Viktor, Zasavska 31, Kranj

Katero MLADO DEKLE ali GOSPODINJA bi hotela dobro zasluziti? Varovala bi dve in pol letnega fantka 5 ur dnevnih v dopoldanskem času.

Oglas naj se na telefon 23-846 od 13. ure dalje.

OBVESTILA

Cenjene goste obveščamo, da je GOSTILNA na Čepljah od 20. marca 1972 dalje ODPRTA od 15. do 22. ure, v sredah je zaprto, v sobotah in nedeljah odprt od 8. do 22. ure. GOSTILNA ČEPULJE

1576

ZAHVALE

Ob požaru, 22. 3. 1972 se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so s svojo požrtvovalnostjo preprečili, da se ogenj ni razširil in ugonobil naše domovanje.

Posebno zahvalo izrekamo tov. Bučan Nandetu iz Britofa, ki je prvi opazil ogenj in hitro obvestil sosedom Ahlarjevim in Svetelovim, ki so prvi priskočili na pomoč.

Zahvaljujemo se tudi našemu Gasilskemu društvu, ki so dokončno pogasili ogenj.

Grča Marija, Senčur, Mlakarjeva 1

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni zapustil mož in oče

Franc Bučak

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 30. marca ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčur.

Zaludoča žena Marija in hčerka Jožica

Milje, 28. marca 1972.

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 82. letu za vedno zapustil naš ata, stari ata in stric

Peter Novak

mlinar in posestnik s Prebačevega

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 29. marca, ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Senčur.

Zaludoči: sinovi Vinko, Peter, Francelj, Hinko in Ivan z družinami, hčerke Marica, Tončka in Ivanka z družinami ter drugo sorodstvo

Prebačovo, 28. marca 1972.

Zahvala

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

Valentina Hočevarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščnom, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti in s cvetjem zasuli njegov grob ter darovali za dobrodelne namene. Posebno zahvalo izrekamo lovski družini Senčur in g. Grašču za organizacijo pogreba, LD Udenboršt in LD Jošt za lovsko slovo ter g. Seknetu za poslovilne besede. Zahvaljujemo se DU Kranj in pevem, kolektivom Samopostrežne restavracije in Kovinskega podjetja Kranj, č. duhovščini in zvonarjem. Najlepša hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v času njegove krute bolni, posebno dr. Ladislavu Pirču in družini Pavle Modic. Vsem in vsakemu še enkrat iskrena hvala.

Zaludoči: žena Ivanka ter hčerki Ivanka in Marica

Kranj, 28. marca 1972

nesreča

NEZGODA KOLESARJA

Na cesti drugega reda v vasi Forme je v petek, 24. marca, popoldne kolesar Franc Žabkar iz Sutne privozil s stranske ceste na prednostno in zavil pred osebnim avtomobilom, ki ga je vozil Anton Kmet iz Škofje Loke. Voznik Kmet se je kolesarju umikal, vendar je kljub temu avtomobil trčil v zadnje kolo. V nesreči je bil Franc Žabkar ranjen in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

SMRTNA NEZGODA

V petek, 24. marca, zvečer se je na Koroški cesti pri odcepnu za Stružavo pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila Vido Kepic iz Dvorij zaradi srečanja z nekim osebnim avtomobilom ni opazil, da je čez cesto stekel Stefan Novak. Zaradi kratke razdalje ni mogel ustaviti in je pešča s prednjim levim delom zadel. Nato je tovornjak zavil v desno in trčil v dvoje dreves. Stefan Novak iz Turnišča pri Murski Soboti, sicer pa delavec Gradisa, je zaradi hudi poškodb na mestu nesreče umrl.

NENADOMA ZAVIL V LEVO

Na cesti tretjega reda v Podpečani v Poljanski dolini je voznik osebnega avtomobila Iztok Kavčič iz Medvod v soboto, 25. marca, ob 17.30 začel prehitevati mopedista Bernarda Šraja iz Škofje Loke. Vtem pa je mopedist iz neznanega vzroka zavil v levo, tako da sta se vozili oplazili. Mopedist je izgubil oblast nad vozilom in padel. S hujšimi poškodbami so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NEZGODA MOPEDISTA

Na cesti tretjega reda v vasi Bobovek pri Kranju je v nedeljo, 26. marca, nekaj pred osmo uro zvečer vozniški mopedista Janez Moran prepoznao opazil pred seboj Mileno Škofic, ki je z Nado Drempetič hodila po desni strani ceste. Mopedist je Škofičev zadel in zbil po cesti. Škofičev in voznika Morana so huje ranjena prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

OTROK SKOCIL PRED AVTOMOBIL

V ponedeljek, 27. marca, nekaj pred osmo uro zjutraj se je na cesti tretjega reda v Boh. Bistrice pripetila hujša prometna nezgoda. Vozniški osebnega avtomobila Gertrude Rozman iz Boh. Bistrice se je pred zdravstvenim domom srečevala s tovornim avtomobilom. Pri tem pa je izza tovornega avtomobila stekla čez cesto Marjetka Gašperlin, stara 6 let, iz Boh. Bistrice. Avtomobil je deklico zadel in zbil po cesti. Huje ranjeno deklico so prepeljali v jeseniško bolnišnico. L. M.

s sodišča

Vlamljali so v avtomobile

Senat okrožnega sodišča v Kranju je obsodil Romana Irgla, starega 18 let, doma iz Ptuja, Mira Uršiča, starega 19 let, iz Kranja in Draga Kuraša, starega 22 let, iz Kranja zaradi kaznivih dejanj velike tativine. Obtoženi so se poznali že iz vzojnega poboljševalnega zavoda v Radečah. Roman Irgl je lani septembra postal učencev izobraževalnega centra tovarne Sava. Tu se je spoznal z mladoletnim S. N., kasneje pa se jima je pridružil še nezaposleni Miro Uršič. Trojica je v oktobru lani v Kranju vlamila v 15 osebnih avtomobilov in iz njih pobrala vredne predmete, vlamili pa so še v šest avtomobilov, vendar v njih niso nicesar našli. Roman Irgl je bil obsojen tudi zaradi tativne dvokolesa s pomožnim motorjem, ki ga je vzel lani oktobra v Ptuju. Miro Uršič pa je skupaj z mladoletnim S. N. v oktobru lani vlamil v samopostrežno živila Kranj pri Savskem mostu, kjer sta vzel jestvine in nekaj drobišč. Roman Irgl in Drago Kuraš pa sta v Ptiju na železniški postaji vlamila v restavracijo in tam vzel 50 dinarjev, cigarete in nekaj jestvin.

Zaradi teh kaznivih dejanj so bili obsojeni: Roman Irgl na dve leti in osem mesecev zapora, Miro Uršič na tri leta zapora, Drago Kuraš pa na štiri mesece zapora pogojno za dobo treh let. Sodišče je pri odmeri kazni Romanu Irglu in Miro Uršiču upoštevalo, da sta vlamila v zelo kratkem času v veliko avtomobilov in da sta bila v kazenskem postopku že kot mladoletnika. Bivanje v vzojnem poboljševalnem domu za njiju ni bilo učinkovito. Miro Uršič pa se je celo zapletel v nova kazniva dejanja še v preskusni dobi po pogojni sodbi občinskega sodišča v Škofji Loki. Kot olajševalno okoliščino pa je sodišče upoštevalo njuno mladost ter pripravljenost povrniti škodo. Pri izreku kazni Dragu Kurašu pa je sodišče kot olajševalno okoliščino upoštevalo, da je še mlad, da je redno zaposlen in da je pripravljen povrniti škodo. Zaradi številnih olajševalnih okoliščin mu je kazen odložilo. L. M.

Planica 72

Večjih nesreč in izgredov ni bilo

Prireditve, kakršna je planška, navadno povzročajo si vele lase organom javne varnosti in rediteljem, ki skrbijo za nemoten potek dogodkov. No, letošnje svetovno prvenstvo v smučarskih poletih je presenetljivo minilo brez kakršnihkoli večjih nesreč, zpletov in zastojev. Gledalci zaslužijo vso pohvalo, ne gre pa pozabiti tudi vzorno organiziranih nadzornih služb, katerih člani so odlično opravili svojo nalogo.

Prometni inšpektor pri UJV Kranj M. Derling nam je povedal, da so v treh dneh tekmovali na parkirnih prostorih pod Poncami našteli skupno 12 tisoč 700 osebnih vozil in 1258 avtobusov. Skoči si je ogledalo približno 119 tisoč ljudi. Kot smo zvezdili, do težjih nesreč ni prišlo, medtem ko so krajše zastope na cesti prometniki zlažka razreševali. Tudi otrok

se je tokrat izgubilo manj kakor pred tremi leti — in še te so kmalu izročili zaskrbljenim staršem.

Inšpektor milice Vinko Črnič pravi, da njihova ekipa ni dobila nobene prijave tavin. Izgrednikov je bilo malo; v treh dneh so priprli le kak

durat razgrajačev. Splošna slika je torej več kot zadovoljiva, končni vtis o obnjanju voznikov in gostov na sploh pa boljši kakor med katerimkoli podobnim športnim dogodkom v preteklih dveh desetletjih.

L. G.

Požari

V petek, 24. marca, popoldne je začela goreti stanovanjska hiša Naceta Eržena iz Stare vasi pri Žireh. V njej stanevale 83-letna Frančiška Dolenc. Ogenj je unicil ostrešje in delno tudi lesene stropne. Skode je za okoli 9000 din.

V petek, 24. marca, popoldne je začela goreti suha trava nad bolnico na Jesenicih. Ogenj se je nato razširil še v gozd, tako da je pogore

lo okoli 2 ha borovih in smrekovih sadik. Skode je za okoli 40.000 din. Ogenj je menda zanetil otrok.

V petek, 24. marca, nekaj pred enajsto uro ponoči je začela goreti drvarnica Fanke Pajk iz Podreče št. 17. Po gorenju je seno, drva, umetno gnojilo ter 20 zajcev. Ogenj je poškodoval tudi rolete na bližnji stanovanjski hiši, tako da je škode za 20.000 din.

Sporočamo žalostno vest, da je v 55. letu starosti tragično preminil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in svaki

Miha Kozelj

invalidski upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 30. marca, ob 15. uri iz hiše žalosti Milje 7 na pokopališče v Šenčur.

Zalujoči: žena Slavka, sin Jože, hčerka Marija in Slavka z družinama ter drugo sorodstvo

Milje, 28. marca 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi oče, stric, stari oče

Jernej Mali

zidar v pokolu

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 30. marca, ob 15. uri izpred hiše žalosti Golnik 27 na pokopališče v Križe.

Zalujoči domači

Golnik, 27. marca 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil

Stanislav Kalan

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 29. marca, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče v Bitnje.

Zalujoči: žena Milka, sin Stanko, hčerka Milka, brat Franc, sestra Marija in drugo sorodstvo

Srednje Bitnje, 27. marca 1972

Tekači v Celovcu

Medtem ko je ena skupina atletov sodelovala na sobotnem mitingu na Reki, pa je v nedeljo druga skupina sodelovala na tradicionalnem mednarodnem krosu "Europa Parklauf", na katerem je

Sava : Duplje 16 : 16

V prijateljski rokometni tekmi sta ekipi Save in Duplja na igrišču v Stražišču igrali neodločeno 16:16.

J. K.

sodelovalo prek 100 tekmovalcev in tekmovalk iz Avstrije, Italije in Jugoslavije. Krossa se je udeležila manjša skupina tekačev na srednje in dolge proge, na katere klub že računa v letošnji sezoni in ki so rezultat dela z tekači prek zime. Najbolj se je odrezal Rok Stros, sicer dijak osnovne šole Lucijan Seljak iz Stražišča, ki je osvojil odlično tretje mesto. Ostali so dosegli naslednja mesta: 7. Ljuba Prestor, 9. Zlatko Jeraj, 12. Avgust Cotar.

D. Z.

V zadnjem kolu občinskega prvenstva v košarki za pionirje je prvo mesto osvojila ekipa osnovne šole Lucijan Seljak I. Osvojila je vse možne točke in se tako uvrstila v nadaljnje tekmovalne za pionirske košarkarski festivali 1972.

Rezultati na osnovni šoli Stane Zagari v Kranju: Stane Zagari : Lucijan Seljak I 11:24, Lucijan Seljak II : Da-

vorin Jenko 15:4, Stane Zagari : Davorin Jenko 15:2, Lucijan Seljak I : Stanko Mlakar 27:12, Lucijan Seljak I : Lucijan Seljak II 31:12, Stane Zagari : Stanko Mlakar 16:17.

LESTVICA:

L. Seljak I.	4	4	0	125:	46	8
S. Mlakar	4	3	1	80:	86	6
L. Seljak II	4	2	2	57:	66	4
S. Zagari	4	1	3	53:	59	2
D. Jenko	4	0	4	44:	104	0

Za začetek - Reka

Prvo tekmovalje v letošnji sezoni je bilo v soboto na Reki, kjer so se na mitingu »RIJEKA '72« pomerili atleti in atletinja iz vse Jugoslavije kot gostje pa so nastopili tu-

Kros v Dupljah

Atletska sekcija TVD Partizana iz Dupljah je organizirala spomladanski društveni kros. Pri pionirkah je zmagaila Mihaela Saje, pri mlajših pionirjih Jelar, pri starejših pionirjih Igor Kokalj in pri mladincih Vinko Kokalj.

J. Kuhar

di atleti iz ZRN, ki se na Reki pripravljajo za letošnjo atletsko sezono.

Tekmovalje se je udeležila tudi ekipa AK Triglava, ki je glede na to, da je bilo to za njih prvo letošnje tekmovalje, dosegla solidne rezultate. Tekmovalje je pokazalo, da so atleti in atletinja Triglava zelo dobro pripravljeni za prihajajočo atletsko sezono.

REZULTATI: 100 m: 4. Milenk 11,0, 6. Ravnikar 11,2, 7. Udovč 11,3; 1000 m: Vegnuti 2:34,2; 400 m ovire: Bitenc 59,6; višina: 4. Prezelj Dušan 2,00, 8. Marko Prezelj 195, 10. Darko Prezelj 185; kopje: Kurnikova 33,54.

D. Z.

Na šahovskem prvenstvu Kranja si je Matjašič dve kolii pred koncem že zagotovil prvo mesto. Čeprav morajo nekateri odigrati še tri partie, nihče nimata teoretičnih možnosti, da bi ogrozi bil novega prvaka. Zato pa bo toliko bolj zanimiva borba za naslednja mesta in spričo izenačenosti šahistov bo treba počakati prav do zadnje poteze prvenstva.

REZULTATI:

7. KOLO: Jošt : Pečnik 0:1, Matjašič : Valjavec 1:0, Lazar : Drinovec 0:1, Kladnik : Hribar 0:1, Kralj : Andželič 0:1, Vidali : Naglič 0:1, Marko : Rabič 0:1, 8. KOLO: Pečnik : Rabič 0:1, Andželič : Vidali 0:1, Hribar : Kralj 1:0, Drinovec : Kladnik remi, Valjavec : Lazar 1:0, Jošt : Matjašič 0:1; 9. KOLO: Matjašič : Pečnik 1:0, Marko : Andželič remi, Lazar : Jošt 1:0, Kladnik : Valjavec 0:1, Kralj : Drinovec 1:0, Vidali :

Hribar 0:1, Rabič : Naglič remi; 10. KOLO Andželič : Rabič 1:0, Hribar : Marko 1:0, Drinovec : Vidali 0:1, Jošt : Kladnik 0:1, Matjašič : Lazar 1:0, Pečnik : Naglič 0:1; 11. KOLO: Lazar : Pečnik 0:1, Kladnik : Matjašič 0:1, Kralj : Jošt 1:0, Vidali : Valjavec 0:1, Rabič : Hribar remi, Naglič : Andželič 1:0, Marko : Drinovec 1:0.

VRSTNI RED: Matjašič 11,5, Rabič, Naglič 8, Hribar, Valjavec 7,5, Vidali, Marko, Andželič 6, Pečnik 4 itd.

V mladinski konkurenči je ostal vrstni red na vrhu ne spremenjen.

M. Gabrijelčič

Gorenjska nogometna liga

V nedeljo začetek spomladanskega dela

Gorenjski nogometni bodo štartali za spomladanske točke v nedeljo, 2. aprila. Ekipi so se za drugi del prvenstva po izjavi trenerjev solidno pripravile. Pred prvim spomladanskim kolom so lestvice naslednje:

CLANI:

Senčur	12	9	2	1	44:13	20
Kranj	12	8	3	1	36: 8	19
Tržič	12	7	3	2	52:17	17
Ranch boys	12	7	3	2	39:15	17
Naklo	12	7	0	5	36:17	14
Kropa	12	6	2	4	27:29	14
Alples	12	6	1	5	29:23	13
Lesce	12	5	2	5	30:31	12
Predvor	12	4	2	6	21:27	10
Trboje	12	3	3	6	27:23	9
Predosilje	12	4	1	7	28:36	9
Podbrezje	12	1	0	11	10:90	2
Bohinj	12	0	0	12	13:63	0

MLADINCI:

Triglav	10	6	3	1	25: 7	15
Jesenice	10	7	1	2	26:10	15
Senčur	10	5	3	2	29:12	13
Kranj	10	4	5	1	22: 8	13
Tržič	10	1	0	9	3:31	2
Trboje	10	1	0	9	6:43	2

PIONIRJI — A SKUPINA:

Senčur	5	4	1	0	20: 2	9
Predosilje	5	3	1	1	19: 5	7
LTH A	5	3	0	2	7:11	6
Triglav	5	2	1	2	8: 6	5
Predvor	5	1	0	4	2:23	2
Alples	5	0	1	4	2:11	1
izven konkurence						
Kranj B	7	1	1	5	9:26	3
LTH B	7	0	1	6	2:35	1

B SKUPINA:

Lesce	5	3	1	1	13: 5	7
Kranj A	5	3	1	1	12: 6	7
Jesenice	5	2	1	2	13: 8	5
Tržič	5	2	1	2	10:20	5
Bohinj	5	2	0	3	8: 7	4
Naklo	5	2	0	3	8:18	2

P. Novak

123 telesnih invalidov iz Slovenije se je v nedeljo zbralo v domu JLA v Kranju, kjer je podružnica medobčinskega društva telesnih invalidov Kranj pripravila akademijo in počastitev mednarodnega dneva invalidov. Podelili so tudi priznanja in nagrade posameznikom in ekipam, ki so tekmovali v šahu, streljanju, kegljanju in plavanju. — Foto: M. Živulović

Prvo pomladno nedeljo je bil svetovni praznik telesnih invalidov. Na Gorenjskem so se ga spomnili s številnimi prireditvami, srečanjem in tekmovanji. Z njimi so opozorili na prizadevanja za uveljavitev telesnih invalidov v družbi in na spoštovanje njihovih pravic. »Kaj bi morali najprej narediti?« je vprašanje, na katerega so odgovorili trije aktivni člani društva telesnih invalidov Gorenjske.

Sandi Bartolj, predsednik podružnice telesnih invalidov v Skofji Loki: Podružnica telesnih invalidov je v Skofji Loki zavala šele pred kratkim. Nima še veliko članov, zato se bomo povezali s socialno službo občine in podjetij ter s sindikatom. Člani izvršnega odbora bomo obiskali delovne organizacije in se pozaniali, na kakšnih delovnih mestih delajo invalidi in kakšni so njihovi zaslužki.

so v bolniškem staležu in so prikrnjani že pri osebnih dohodkih. Često težko odštejejo denar za zdravila. Večjo skrb in pozornost bi morali posvetiti tudi duševno prizadetim, ki v mnogih primerih živijo v nepriznanim okolju, neurejeni in zapuščeni.

Janko Damjanovič, član podružnice telesnih invalidov v Kranju: »Več se bomo morali zavzemati za pravice delovnih invalidov v delovnih organizacijah. Dogaja se in to zelo pogosto, da invalida, ki se je ponesrečil ali zbolel na delovnem mestu, prestavi na slabše plačano in dostikrat nič lažje delovno mesto. Važno vprašanje, o katerem bi bilo treba razpravljati, je vprašanje stanovanj za invalide. V delovni organizaciji ga težko dobijo, kupiti pa ga zaradi nizkih dohodkov največkrat ne morejo.«

L. Bogataj

Obiskali bomo tudi nepokretne člane duštva in jim kolikor bo v naši moći pomagali.«

Konrad Pavli, član podružnice telesnih invalidov v Kranju: »Mislim, da bi morali odpraviti prispevek za zdravila in ortopediske pripomočke za invalide ali pa jih vsaj močno znižati. Mnogi telesni invalidi so zelo slabega zdravja. Veliko časa

6-članska ekipa GRS pred odhodom v Aden. — Foto: J. Piškar

Nesreča DC-9 razjašnjena

Ekipi tržiških gorskih reševalcev je končno uspelo priti do razbitin in trupel

Cela vrsta nasprotuoči si vesti iz Adena, ki so pričale, da tamkajšnjim oblastem ni uspelo najti ostankov ponesrečenega jugoslovanskega letala DC-9 ter trupel potnikov, je podjetje Inex Adria Aviopromet in upravo Interexpressa prisilila k samostojnemu ukrepanju. Ustanovili sta minulo soboto popoldan poslali v Aden šestčlansko ekipo gorskih reševalcev, ki jo vodi Tržičan Anton Kralj. Odprava je vzela s seboj okrog 300 kilogramov specjalne opreme, saj so pobočja

gore Šamzan, kjer leže deli jeklene ptice, izredno težko dostopna, vročina pa podnevi doseže tudi 50° Celzija.

Ze v ponedeljek je iz Adena prišla novica, da so člani ekspedicije, strokovnjaki sodno-medicinskega instituta iz Ljubljane ter predstavniki jemenskih preiskovalnih organov našli razbitine in trupla. Razbitine ležijo pod sediom vzpetine, na površini, veliki približno 12 kvadratnih kilometrov. Letalo se je očitno približevalo cilju s severne strani, se naglo spuščalo in

zadealo hrib komaj pod drug meter pod vrhom. Pilot ni bil kriv za nezgodu. Domnevajo, da so ji botrovale izredno slabe vremenske razmere.

Reševalci zdaj čakajo na prihod jugoslovanskega konzula iz Somalije, ki vzdržuje diplomatske stike z jemensko vlado. V njegovi navzočnosti bodo opravili uradno posamično identifikacijo trupel petih Jugoslovjan, članov posadke. Danes naj bi naša delegacija že prispevala domov. — J.P.

Na Gorenjskem že polovica prebivalstva cepljena

V skladu z odredbo republiškega sekretarja za zdravstvo in socialno varstvo o obveznem cepljenju prebivalstva na področju Slovenije proti črnim kozam, se je v ponedeljek tudi na Gorenjskem zdravstveno osebje vključilo v akcijo za zaščito prebivalstva pred to nalezljivo bolezni. Po vnaprej izdelanem načrtu so najprej začeli cepliti aktivno prebivalstvo, pred tem pa je bilo seveda cepljeno že vse najbolj ogroženo prebivalstvo (delavci milice, cariniki, zdravstveno osebje, osebje zaposleno v prometu itd.).

Manj izpostavljeno neaktivno prebivalstvo kot so upokojenci, gospodinje in solski otroci pa bodo cepljeni, kot je povedal direktor zdravstvenega doma Kranj, dr. Drago Petrič, tja do petka v tem tednu. Predšolskih otrok za sedaj ne bodo cepljeni, solski otroci pa bodo cepljeni v šolah. Medtem ko so cepljenja aktivnega prebivalstva v času, ko to poročamo (torek zvezdar), večinoma že zaključena, pa bo pravocasno z lepaki objavljeno mesto in čas cepljenja za ostalo prebivalstvo.

Pri cepljenju se upoštevajo vse kontraindikacije — posebna zdravstvena stanja, ki

ne dovoljujejo cepljenja. (Natančneje so opisana že v sami odredbi, ki jo prav tako objavljamo). O tem pa seveda odloča samo zdravnik, ki cepli. Cepljenje proti črnim kozam je uspešno, če se četrti do šesti dan po cepljenju na cepljenjem mestu pojavi rdečina in mehurček, ki se normalno zagnoji in kasneje osuši. Cepljenje lahko spreminja tudi nekaj neprijetnih pojavov kot so temperatura, bolečine v roki in otekli bezgavke. Če se pa pojavi samo majhna rdečina brez mehurčka, cepljenje ni bilo uspešno in ga je treba ponoviti. Prebivalci, ki zaradi kontraindikacij ali zaradi drugih opravičljivih vzrokov ne bodo cepljeni, med njimi so tudi otroci od tretjega do osemnajstega leta starosti, ki še nikoli niso bili cepljeni proti kozam, nimajo nobenega vzroka za zaskrbljenost. Zdravstvo razpolaga namreč tudi z zaščitnimi sredstvi, ki pa jih uporablja le takrat, če je treba zaščititi osebe, ki so prišle v stik z obolenimi za to bolezni. Dr. Alma Vadnjalova, vodja epidemiološkega oddelka pri Zavodu za zdravstveno varstvo v Kranju tudi meni, da ni nobenega vzroka za pretrirano zaskrbljenost. Vse

prebivalstvo bo cepljeno v treh do štirih dneh, cepljeni pa bodo tudi vsi, ki prihajajo v Slovenijo iz drugih republik, pa nimajo s seboj potrdila o cepljenju. Zato naj podjetja, ki zaposlujejo sezonsko delovno silo in Srbije in Kosmeto, le-te ne zavračajo, pač pa naj delavce napotuje cepljenje. Zavodu za zdravstveno varstvo v Kranju pa naj sporoče delavcevo ime in primek. Zavod za zdravstveno varstvo ima nadzor nad vsemi osebami, ki so prišle iz ogroženega ali okuženega področja v Srbiji in na Kosmetu. Čas nadzora je 16 dni, od dneva, ko je oseba zapustila to področje. Ta čas je najdaljši znani čas inkubacije, to je od okužitve do izbruha bolezni. Pri tem nadzoru Zavod sodeluje z upravo javne varnosti.

Naj še enkrat poudarimo, da je vse prebivalstvo razpojeno po času in kraju cepljenja. Na Zavodu za zdravstveno varstvo v Kranju naj se za cepljenje obračajo le tudi državljanji, ki potujejo, ali pa naši državljanji, ki zaradi nujne poti v tujino potrebujejo mednarodno potrdilo o cepljenju. Rumenih izkaznic ni dovolj. — L.M.